



כהן על נהרות בבל:

עיון בנבואות יחזקאל

ד"ר אריאל קופילוביץ

שיעור 1

כיצד הבינו שומעיו של יחזקאל את חזון העצמות היבשות?

יחזקאל לו, 1-10

הִיָּתָה עָלַי יַד יְהוָה וַיּוֹצֵאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת. וְהֶעֱבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב סָבִיב וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עַל פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יִבְשׁוֹת מְאֹד. וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם הֲתַחְיֶינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אֵתָּה יָדַעְתָּ. וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא עַל הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שְׁמָעוּ דְּבַר יְהוָה. כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם. וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהַעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקִרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה. וְנִבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַיְהִי קוֹל כְּהִנָּבְאִי וְהִנֵּה רֶעֶשׂ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֶצֶם אֶל עֶצְמוֹ. וּרְאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עָלָה וִיקָרֶם עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם. וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל הָרוּחַ הִנָּבֵא בֶן אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל הָרוּחַ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בְּאֵי הָרוּחַ וּפָחִי בְּהַרוּגִים הָאֵלֶּה וַיַּחְיּוּ. וְהִנָּבֵאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיַּחְיּוּ וַיַּעֲמְדוּ עַל רַגְלֵיהֶם חֵל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

יחזקאל לו, 11

וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יִבְשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה תִּקְוַתֵּנוּ נִגְזְרָנוּ לָנוּ

משלי יז, 22

לֵב שֹׂמֵחַ יִיטִיב גֵּהָה וְרוּחַ נִכְאָה תִיבֹשׁ גֵּרָם

משלי ג, 8

רַפְאוֹת תִּהְיֶה לְשִׁרְךָ וְשִׁקּוֹי לָעֲצָמוֹתֶיךָ

משלי טו, 30

מֵאוֹר עֵינַיִם יִשְׂמַח לֵב שְׂמוּעָה טוֹבָה תְּדַשֵּׁן עֶצֶם

ישעיה סו, 14

וּרְאִיתֶם וּשְׁשׁ לַבְּכֶם וְעֲצָמוֹתֵיכֶם כִּדְשָׁא תִפְרַחְנָה

ישעיה נג, 8

מעצור וממשפט לקח ואת דורו מי ישוחח כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי נגע למו

איכה ג, 54

צפו מים על ראשי אמרתי נגזרתי

תהלים פח, 5-6

נחשבת עם יורדי בור הייתי כגבר אין איל. במתים חפשי כמו חללים שכבי קבר אשר לא זכרתם עוד והמה מידך נגזרו

יחזקאל לו, 12-14

לכן הנבא ואמר אליהם פה אמר אדני יהוה הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל. וידעתם כי אני יהוה בפתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי. ונתתי רוחי בכם וחיייתם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יהוה דברתי ועשיתי נאם יהוה.

משה ויינפלד, "השבעת הואסלים של אסרחדון מלך אשור: תרגום והערות",**שנתון לחקר המקרא והמזרח הקדום א (תשל"ו), עמ' 89-122**

נינורתה ימלא את הגיא בפגריכם, בשרך יאכיל את הנשר והזאב... כלבים וחזירים יסחבו פגריכם... הארץ לא תקבלם לקבורה. בבטן הכלבים והחזירים תהיה קבורתכם.

משה ויינפלד, "השבעת הואסלים של אסרחדון מלך אשור: תרגום והערות",**שנתון לחקר המקרא והמזרח הקדום א (תשל"ו), עמ' 89-122**

שעורה לטחינה לא תהיה לכם. במקום שעורה, את עצמותיכם בניכם ובנותיכם יטחנו... ממעל יסחו אתכם מן החיים ומתחת ימנעו נסך מים מנשמותיכם...

R. Borger, Beiträge zum Inschriftenwerk Assurbanipals**Wisebaden: Harrassowitz), 1996)**

את העצמות שלהם, מתוך בבל, כותה וסיפר גרמתי שיוציאו, ובחוצות העיר חזרתי והשלכתי... את קברי מלכיהם הראשונים והאחרונים, שאת אשור ואשתר אדוניי לא יראו ואת המלכים אבותיי הטרידו, הרסתי והשמדתי. חשפתי אותם לשמש (ukallim dšamši). את עצמותיהם לקחתי לארץ אשור. הטלתי חוסר מנוחה על רוחותיהם. קרבנות מתים ונסכי מים מנעתי מהם.

ירמיה ח, 1-3

בַּעַת הַהִיא נָאֵם יְהוָה יוֹצִיאוּ אֶת עַצְמוֹת מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת עַצְמוֹת שָׂרָיו וְאֶת עַצְמוֹת הַכֹּהֲנִים וְאֶת עַצְמוֹת הַנְּבִיאִים וְאֶת עַצְמוֹת יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם מִקְבְּרֵיהֶם. וְשָׁטְחוּם לְשֶׁמֶשׁ וּלְיָרֵחַ וּלְכָל צָבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר אֱהָבוּם וְאֲשֶׁר עֲבָדוּם וְאֲשֶׁר הָלְכוּ אַחֲרֵיהֶם וְאֲשֶׁר דָּרְשׁוּם וְאֲשֶׁר הִשְׁתַּחֲווּ לָהֶם לֹא יֵאָסְפוּ וְלֹא יִקָּבְרוּ לְדָמֶן עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה יְהִיוּ. וְנִבְחַר מוֹת מַחִיִּים לְכָל הַשְּׂאֲרִית הַנִּשְׁאָרִים מִן הַמִּשְׁפָּחָה הָרַעָה הַזֹּאת בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר הִדְחִיתִם שָׁם נָאֵם יְהוָה צְבָאוֹת.

יחזקאל לו, 1-14

הִיִּתָּה עָלַי יָד יְהוָה וַיּוֹצֵאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה וְהִיא מְלֵאָה עַצְמוֹת. וְהֶעֱבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב סָבִיב וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עַל פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יִבְשׁוֹת מְאֹד. וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם הִתְחַיֵּינָה הָעַצְמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה יָדַעְתָּ. וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא עַל הָעַצְמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הָעַצְמוֹת הַיִּבְשׁוֹת שְׁמָעוּ דְּבַר יְהוָה. כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לָעַצְמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם. וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהָעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקִרְמָתִי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה. וְנִבְאָתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַיְהִי קוֹל כֹּהֲנֵבָאִי וְהִנֵּה רַעַשׁ וַתִּקְרְבוּ עַצְמוֹת עֶצֶם אֶל עֶצְמוֹ. וָרָאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עָלָה וַיִּקְרָם עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם. וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל הָרוּחַ הַנָּבֵא בֶּן אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל הָרוּחַ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה מֵאֲרֻבַּע רוּחוֹת בָּאִי הָרוּחַ וּפָחִי בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה וַיְחִיו. וְהִנָּבְאָתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיְחִיו וַיַּעֲמֵדוּ עַל רַגְלֵיהֶם חֵל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם הָעַצְמוֹת הָאֵלֶּה כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הֵנָּה אֹמְרִים יִבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ וְאֲבֹדָה תִּקְוֹתֵנוּ נִגְזְרֵנוּ לָנוּ. לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹתַח אֶת קִבְרוֹתֵיכֶם וְהָעֲלֵתִי אֶתְכֶם מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עָמִי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל אֲדֹמַת יִשְׂרָאֵל. וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה בִּפְתָחִי אֶת קִבְרוֹתֵיכֶם וּבְהָעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עָמִי. וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וְחַיִּיתֶם וְהִנָּחֲתִי אֶתְכֶם עַל אֲדֹמַתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי וַעֲשִׂיתִי נָאֵם יְהוָה.

שיעור 2

"לא למענכם אני עשה בית ישראל כי אם לשם קדשי": שם ה', גמול ותשובה במחשבת יחזקאל

יחזקאל ב, 9-1

ויהי בשנה השביעית בחמשי בעשור לחדש באו אנשים מזקני ישראל לדרש את יהוה וישבו לפני. ויהי דבר יהוה אלי לאמר. בן אדם דבר את זקני ישראל ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה הלדרש אתי אתם באים חי אני אם אדרש לכם נאם אדני יהוה. התשפט אתם התשפט בן אדם את תועבת אבותם הודיעם. ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה ביום בחרי בישראל ואשא ידי לזרע בית יעקב ואודע להם בארץ מצרים ואשא ידי להם לאמר אני יהוה אלהיכם. ביום ההוא נשאתי ידי להם להוציאם מארץ מצרים אל ארץ אשר תרתי להם זבת חלב ודבש צבי היא לכל הארצות. ואמר אליהם איש שקוצי עיניו השליכו ובגלולי מצרים אל תטמאו אני יהוה אלהיכם. וימרו בי ולא אבו לשמע אלי איש את שקוצי עיניהם לא השליכו ואת גלולי מצרים לא עזבו ואמר לשפך חמתי עליהם לכלות אפי בהם בתוך ארץ מצרים. ואעש למען שמי לבלתי החל לעיני הגוים אשר המה בתוכם אשר נודעתי אליהם לעיניהם להוציאם מארץ מצרים.

יחזקאל ב, 10-17

ואוציאם מארץ מצרים ואבאם אל המדבר. ואתן להם את חקותי ואת משפטי הודעתי אותם אשר יעשה אותם האדם וחי בהם. וגם את שבתותי נתתי להם להיות לאות ביני וביניהם לדעת כי אני יהוה מקדשם. וימרו בי בית ישראל במדבר בחקותי לא הלכו ואת משפטי מאסו אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ואת שבתותי חללו מאד ואמר לשפך חמתי עליהם במדבר לכלותם. ואעשה למען שמי לבלתי החל לעיני הגוים אשר הוצאתים לעיניהם. וגם אני נשאתי ידי להם במדבר לבלתי הביא אותם אל הארץ אשר נתתי זבת חלב ודבש צבי היא לכל הארצות. יען במשפטי מאסו ואת חקותי לא הלכו בהם ואת שבתותי חללו כי אחרי גלוליהם לבם הלך. ותחס עיני עליהם משחתם ולא עשיתי אותם כלה במדבר.

יחזקאל כ, 18-24

ואמר אל בניהם במדבר בחוקי אבותיכם אל תלכו ואת משפטיהם אל תשמרו ובגליליהם אל תטמאו. אני יהוה אלהיכם בחקותי לכו ואת משפטי שמרו ועשו אותם. ואת שבתותי קדשו והיו לאות ביני וביניכם לדעת כי אני יהוה אלהיכם. וימרו בי הבנים בחקותי לא הלכו ואת משפטי לא שמרו לעשות אותם אשר יעשה אותם האדם וחי בהם את שבתותי חללו ואמר לשפך חמתי עליהם לכלות אפי בם במדבר. והשבתי את ידי ואעש למען שמי לבלתי החל לעיני הגוים אשר הוצאתי אותם לעיניהם. גם אני נשאתי את ידי להם במדבר להפיץ אתם בגוים ולזרות אותם בארצות. יען משפטי לא עשו וחקותי מאסו ואת שבתותי חללו ואחרי גלולי אבותם היו עיניהם.

יחזקאל כ, 27-29

לכן דבר אל בית ישראל בן אדם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה עוד זאת גדפו אותי אבותיכם במעלם בי מעל. ואביאם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה להם ויראו כל גבעה רמה וכל עץ עבת ויזבחו שם את זבחייהם ויתנו שם כעס קרבנם וישימו שם ריח ניחוחיהם ויסיכו שם את נסכיהם. ואמר אלהם מה הבמה אשר אתם הבאים שם ויקרא שמה במה עד היום הזה.

יחזקאל כ, 30-33

לכן אמר אל בית ישראל כה אמר אדני יהוה הבדרך אבותיכם אתם נטמאים ואחרי שקוצייהם אתם זנים. ובשאת מתנתיכם בהעביר בניהם באש אתם נטמאים לכל גליליכם עד היום ואני אדרש לכם בית ישראל חי אני נאם אדני יהוה אם אדרש לכם. והעלה על רוחכם היו לא תהיה אשר אתם אמרים נהיה כגוים כמשפחות הארצות לשרת עץ ואבן. חי אני נאם אדני יהוה אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם.

יחזקאל כ, 39-44

ואתם בית ישראל כה אמר אדני יהוה איש גליליו לכו עבדו ואחר אם אינכם שמעים אלי ואת שם קדשי לא תחללו עוד במתנותיכם ובגליליכם. כי בהר קדשי בהר מרום ישראל נאם אדני יהוה שם יעבדני כל בית ישראל כלה בארץ שם ארצם ושם אדרוש את תרומתיכם ואת ראשית משאותיכם בכל קדשיכם. בריח ניחח ארצה אתכם בהוציאי אתכם מן העמים וקבצתי אתכם מן הארצות אשר נפצתם בם ונקדשתי בכם לעיני הגוים. וידעתם כי אני יהוה בהביאי אתכם אל אדמת ישראל אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה לאבותיכם. וזכרתם שם את דרכיכם ואת כל עלילותיכם אשר נטמאתם בם ונקטתם בפניכם בכל רעותיכם אשר עשיתם. וידעתם כי אני יהוה בעשותי אתכם למען שמי לא כדרכיכם הרעים וכעלילותיכם הנשחתות בית ישראל נאם אדני יהוה.

יחזקאל לו, 16-21

וְיִהְיֶה דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. בֶּן אָדָם בֵּית יִשְׂרָאֵל יֹשְׁבִים עַל אֲדָמָתָם וַיִּטְמְאוּ אוֹתָהּ בְּדֶרֶכָם וּבַעֲלִילוֹתָם כְּטִמְאַת הַנִּדָּה הִתְהַדְּרָם דְּרָכָם לִפְנֵי. וְאֶשְׁפֹּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם עַל הַדָּם אֲשֶׁר שָׁפְכוּ עַל הָאָרֶץ וּבִגְלוֹלֵיהֶם טִמְאוּהָ. וְאֶפִּיץ אֹתָם בְּגוֹיִם וַיִּזְרוּ בְּאֶרְצוֹת כְּדֶרֶכָם וּכְעִלְלוֹתָם שִׁפְטִים. וַיָּבֹאוּ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁם וַיַּחֲלִלוּ אֶת שֵׁם קֹדְשִׁי בְּאֹמֶר לָהֶם עִם יְהוָה אֱלֹהֵי וּמֶאֱרָצוֹ יֵצְאוּ. וְאֶחָמֶל עַל שֵׁם קֹדְשִׁי אֲשֶׁר חָלְלוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּגוֹיִם אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁמָּה.

יחזקאל לו, 22-28

לִכֵּן אָמַר לְבֵית יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי אִם לְשֵׁם קֹדְשִׁי אֲשֶׁר חָלְלִיתֶם בְּגוֹיִם אֲשֶׁר בָּאתֶם שָׁם. וְקֹדְשִׁתִּי אֶת שְׁמִי הַגָּדוֹל הַמְּחַלֵּל בְּגוֹיִם אֲשֶׁר חָלְלִיתֶם בְּתוֹכָם וַיַּדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי יְהוָה נָא אֲדֹנֵי יְהוָה בְּהַקְדְּשִׁי בְכֶם לְעֵינֵיהֶם. וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם מִן הַגּוֹיִם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל הָאֶרְצוֹת וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל אֲדָמָתְכֶם. וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טִמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם. וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חֵדֶשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֶּן בְּקִרְבְּכֶם וְהִסַּרְתִּי אֶת לֵב הָאֶבֶן מִבְּשָׁרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר. וְאֶת רוּחִי אֶתֶּן בְּקִרְבְּכֶם וְעִשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בַּחֲקִי תֵלְכוּ וּמִשְׁפָּטִי תִשְׁמְרוּ וְעִשִׂיתֶם. וַיִּשְׁבְּתֶם בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאֲבֹתֵיכֶם וְהִיִּיתֶם לִי לְעָם וְאֶנֶּכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים.

יחזקאל לו, 31-32

וְזָכַרְתֶּם אֶת דְּרֹכֵיכֶם הָרָעִים וּמַעַלְלֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא טוֹבִים וּנְקֻטָּתֶם בְּפָנֵיכֶם עַל עוֹנֵיכֶם וְעַל תּוֹעֲבוֹתֵיכֶם. לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה נָא אֲדֹנֵי יְהוָה יוֹדַע לָכֶם בּוֹשׁוּ וְהִכְלֵמוּ מִדְּרֹכֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל.

יחזקאל לג, 10-20

וְאֵתָהּ בֶּן אָדָם אָמַר אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל כֵּן אֲמַרְתֶּם לֵאמֹר כִּי פִשְׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ עָלֵינוּ וּבָם אֲנַחְנוּ נִמְקִים וְאִיךָ נִחְיָה. אָמַר אֲלֵיהֶם חֵי אֲנִי נָא אֲדֹנֵי יְהוָה אִם אַחֲפָץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוֹב רָשָׁע מִדְּרָכּוֹ וְחַיָּה שׁוֹבֵו שׁוֹבוּ מִדְּרֹכֵיכֶם הָרָעִים וְלָמָּה תָמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְאֵתָהּ בֶּן אָדָם אָמַר אֶל בְּנֵי עַמִּי צִדְקָת הַצִּדִּיק לֹא תִצְלִינוּ בְּיוֹם פִּשְׁעוֹ וְרָשָׁעַת הָרָשָׁע לֹא יִכָּשֶׁל בְּהַ בְּיוֹם שׁוֹבוּ מִרָשָׁעוֹ וְצִדִּיק לֹא יוֹכֵל לַחֲיוֹת בְּהַ בְּיוֹם חַטָּאתוֹ. בְּאֶמְרִי לַצִּדִּיק חַיָּה יְחִיָּה וְהוּא בָטַח עַל צִדְקָתוֹ וְעָשָׂה עוֹל כָּל צִדְקָתוֹ לֹא תִזְכְּרֶנָּה וּבַעֲוֹלוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה בּוֹ יָמוּת. וּבְאֶמְרִי לְרָשָׁע מוֹת תָּמוּת וְשָׁב מִחַטָּאתוֹ וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וְצִדְקָה. חֲבַל יִשְׁיֵב רָשָׁע גְּזֹלָה יִשְׁלַם בַּחֲקוֹת הַחַיִּים הַלֵּךְ לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת עוֹל חֵי יְחִיָּה לֹא יָמוּת. כָּל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא לֹא תִזְכְּרֶנָּה לוֹ מִשְׁפָּט וְצִדְקָה עָשָׂה חֵי יְחִיָּה. וְאֶמְרִי בְנֵי עַמִּי לֹא יִתְּכֶן דֶּרֶךְ אֲדֹנֵי וְהֵמָּה דְרָכָם לֹא יִתְּכֶן. בְּשׁוֹב צִדִּיק מִצִּדְקָתוֹ וְעָשָׂה עוֹל וּמָת בָּהֶם. וּבְשׁוֹב רָשָׁע מִרָשָׁעַתוֹ וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וְצִדְקָה עֲלֵיהֶם הוּא יְחִיָּה. וְאֶמְרָתֶם לֹא יִתְּכֶן דֶּרֶךְ אֲדֹנֵי אִישׁ כְּדֶרְכּוֹ אֲשָׁפוּט אֶתְכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל.

יחזקאל כ, 33-38

חִי אֲנִי נָאִם אֲדֹנָי יְהוֹה אִם לֹא בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרֹעַ נְטוּיָה וּבְחִמָּה שְׂפוּכָה אֶמְלֹךְ עֲלֵיכֶם. וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים וּקְבַצְתִּי אֶתְכֶם מִן הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר נְפֻצְתֶּם בָּם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרֹעַ נְטוּיָה וּבְחִמָּה שְׂפוּכָה. וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל מִדְבַּר הָעַמִּים וְנִשְׁפָּטְתִּי אֶתְכֶם שָׁם פָּנִים אֶל פָּנִים. כְּאִשֶּׁר נִשְׁפָּטְתִּי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם בְּמִדְבַּר אֶרֶץ מִצְרַיִם כִּן אֲשַׁפֵּט אֶתְכֶם נָאִם אֲדֹנָי יְהוֹה. וְהֵעֵבַרְתִּי אֶתְכֶם תַּחַת הַשֶּׁבֶט וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם בְּמִסְרָת הַבְּרִית. וּבְרוּתִי מִכֶּם הַמְרָדִים וְהַפּוֹשְׁעִים בִּי מֵאֶרֶץ מִגּוּרֵיהֶם אוֹצִיא אוֹתָם וְאֶל אֲדֹמַת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבוֹא וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוֹה.

שיעור 3

תורת הגמול של יחזקאל

יהושע ז, 1-25

וַיַּעֲלֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעַל בַּחֲרֹם וַיִּקְחֻ עִכּוֹן בֶּן כְּרִמִּי בֶן זִבְדִּי בֶן זֶרַח לְמִטָּה יְהוּדָה מִן הַחֲרֹם... וַיַּעֲלֹ מִן הָעָם שְׁמָה כְּשִׁלְשֵׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיִּגְסּוּ לִפְנֵי אֲנָשֵׁי הָעִיר. וַיָּכּוּ מֵהֶם אֲנָשֵׁי הָעִיר כְּשִׁלְשֵׁים וְשִׁשָּׁה אִישׁ וַיִּרְדְּפוּם לִפְנֵי הַשָּׁעַר עַד הַשְּׂבָרִים וַיָּכּוּם בַּמּוֹרֵד וַיִּמָּס לִבָּב הָעָם וַיְהִי לָמִים... וַיִּקְחֻ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עִכּוֹן בֶּן זֶרַח וְאֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הָאֲדָרֶת וְאֶת לְשׁוֹן הַזָּהָב וְאֶת בְּנָיו וְאֶת בְּנֵיתָיו וְאֶת שׁוֹרוֹ וְאֶת חֲמֹרוֹ וְאֶת צֹאֲנוֹ וְאֶת אֶהְלוֹ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ וַיַּעֲלֹ אֹתָם עִמָּק עֲכוֹר. וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מָה עֲכָרְתֶּנוּ יַעֲפֹרָה יְהוָה בְּיוֹם הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ אוֹתוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל אֲבָן וַיִּשְׁרְפוּ אֹתָם בָּאֵשׁ וַיִּסְקְלוּ אֹתָם בְּאֲבָנִים.

מלכים א יא, 1-13

וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָהַב נָשִׁים נְכָרִיּוֹת רַבּוֹת... וַיְהִי לָעֵת זָקֵנָה שְׁלֹמֹה נָשָׂיו הָטוּ אֶת לִבָּבוֹ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים... וַיֹּאמֶר יְהוָה לְשְׁלֹמֹה יַעַן אֲשֶׁר הִיָּתָה זֹאת עִמָּךְ וְלֹא שָׁמַרְתָּ בְּרִיתִי וְחֻקֹּתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי עֲלֶיךָ קָרַע אֶקְרַע אֶת הַמַּמְלָכָה מֵעֲלֶיךָ וְנָתַתִּיהָ לְעַבְדָּךְ. אֲךָ בִּימֶיךָ לֹא אֶעֱשֶׂנָה לְמַעַן דָּוִד אֲבִיךָ מִיַּד בְּנֶךָ אֶקְרַעֶנָה. רַק אֶת כָּל הַמַּמְלָכָה לֹא אֶקְרַע שְׁבֵט אֶחָד אֹתָן לְבְנֶךָ לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר בַּחֲרָתִי.

שמות לד, 5-7

וַיֵּרֶד יְהוָה בַּעֲנַן וַיִּתְּצַב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה. וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָה אֶל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אָפִים וְרַב חֶסֶד וְאֱמֶת. נָצַר חֶסֶד לְאֲלָפִים נָשָׂא עוֹן וּפָשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקְיָה לֹא יִנָּקֶה פֶקֶד עוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים וְעַל בְּנֵי בָנִים עַל שְׁלִשִׁים וְעַל רִבְעִים.

מלכים ב ח, 16-19

וּבִשְׁנַת חֲמִשׁ לַיּוֹרֵם בֶּן אַחְזָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיְהוֹשֻׁפֹּט מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ יְהוֹרָם בֶּן יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה. בֶּן שְׁלִשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה הָיָה בְּמָלְכוֹ וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה שְׁנַיִם מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם. וַיִּלֶּךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ בֵּית אַחְזָב כִּי בֵּית אַחְזָב הָיָה לוֹ לְאִשָּׁה וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה. וְלֹא אָבָה יְהוָה לְהִשְׁחִית אֶת יְהוּדָה לְמַעַן דָּוִד עַבְדּוֹ כַּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ לָתֵת לוֹ נִיר לְבָנָיו כָּל הַיָּמִים.

איכה ה, 1-22

זָכֹר יְהוָה מָה הָיָה לָנוּ...
נִחַלְתָּנוּ נִהְפַּכְהָ לְזָרִים בְּתֵינוּ לְנִכְרִים.
תּוֹמִים הָייְנוּ וְאֵין אָב אֲמַתֵּינוּ כְּאֲלֻמָּנוֹת.
מִיָּמֵינוּ בְּכֶסֶף שְׁתֵּינוּ עֲצִינוּ בְּמַחִיר יָבֹאוּ...

אבותינו חטאו ואינם ואנחנו עונתיים סבלנו...

למה לנצח תשכחנו תעזבנו לארץ ימים. השיבנו יהוה אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. כי אם מאס מאסתנו קצפת עלינו עד מאד.

ירמיה לא, 26-29

הנה ימים באים נאם יהוה וזרעתי את בית ישראל ואת בית יהודה זרע אדם וזרע בהמה. והיה כאשר שקדתי עליהם לנתוש ולנתוץ ולהרס ולהאביד ולהרע כן אשקד עליהם לבנות ולנטע נאם יהוה. בימים ההם לא יאמרו עוד אבות אכלו בסר ושני בנים תקהינה. כי אם איש בעונו ימות כל האדם האכל הבסר תקהינה שניו.

יחזקאל יח, 1-4

ויהי דבר יהוה אלי לאמר. מה לכם אתם משלים את המשל הזה על אדמת ישראל לאמר אבות יאכלו בסר ושני הבנים תקהינה. חי אני נאם אדני יהוה אם יהיה לכם עוד משל המשל הזה בישראל. הן כל הנפשות לי הנה כנפש האב וכנפש הבן לי הנה הנפש החטאת היא תמות.

יחזקאל יח, 5-20

ואיש כי יהיה צדיק ועשה משפט וצדקה... בחקותי יהלך ומשפטי שמר לעשות אמת צדיק הוא חיה יחיה נאם אדני יהוה. והוליד בן פריץ שפך דם ועשה אחר מאחד מאלה... וחי לא יחיה את כל התועבות האלה עשה מות יומת דמיו בו יהיה. והנה הוליד בן וירא את כל חטאת אביו אשר עשה ויראה ולא יעשה כהן... הוא לא ימות בעון אביו חיה יחיה. אביו כי עשק עשק גזל גזל אח ואשר לא טוב עשה בתוך עמיו והנה מת בעונו. ואמרתם מדע לא נשא הבן בעון האב והבן משפט וצדקה עשה את כל חקותי שמר ויעשה אתם חיה יחיה. הנפש החטאת היא תמות בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן צדקת הצדיק עליו תהיה ורשעת הרשע עליו תהיה.

יחזקאל לג, 10-20

ואתה בן אדם אמר אל בית ישראל כן אמרתם לאמר כי פשעינו וחטאתינו עלינו ובם אנחנו נמקים ואין נחיה. יאמר אליהם חי אני נאם אדני יהוה אם אחפץ במות הרשע כי אם בשוב רשע מדרכו וחייה שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל.

ואתה בן אדם אמר אל בני עמך צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו ורשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעו וצדיק לא יוכל לחיות בה ביום חטאתו. באמרי לצדיק חיה יחיה והוא בטח על צדקתו ועשה עול כל צדקתו לא תזכרנה ובעולו אשר עשה בו ימות. ובאמרי לרשע מות תמות ושב מחטאתו ועשה משפט וצדקה. חבל ישיב רשע גזלה ישלם בחקות החיים הלך לבלתי עשות עול חיו יחיה לא ימות. כל חטאתו אשר חטא לא תזכרנה לו משפט וצדקה עשה חיו יחיה... בשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת בהם. ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם הוא יחיה... איש כדרכיו אשפוט אתכם בית ישראל.

ויקרא בו, 38-39

וַאֲבַדְתֶּם בְּגוֹיִם וְאָכַלְתֶּם אֶתְכֶם אַרְץ אֲבִיכֶם. וְהַנְּשָׂאִים בְּכֶם יִמְקוּ בַּעֲוֹנֵם בָּאֶרֶץ אֲבִיכֶם וְאִףּ בַּעֲוֹנֹת אֲבֹתָם אֹתָם יִמְקוּ.

יחזקאל לג, 10-11

וְאַתָּה בֶּן אָדָם אָמַר אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל כֵּן אָמַרְתֶּם לֵאמֹר כִּי פָשַׁעִינוּ וְחַטָּאתֵינוּ עָלֵינוּ וְכֵם אֲנַחְנוּ נְמַקִּים וְאִיךָ נִחְיָה. אָמַר אֲלֵיהֶם חִי אֲנִי נָא אֲדֹנִי יְהוָה אִם אֲחַפֵּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּב רָשָׁע מִדְּרָכֹו וְחָיָה שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדְּרָכֵיכֶם הָרָעִים וְלִמָּה תָמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל.

שיעור 4

דוד מלך ישראל חי וקיים: תפיסת ההנהגה של יחזקאל

יחזקאל יז, 10-1

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. בֶּן אָדָם חוּד חִידָה וּמִשַּׁל מִשַּׁל אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְאָמַרְתָּ כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל הַגָּדוֹל הַכְּנָפִים אַרְךְ הָאָבֶר מִלֹּא הַנוֹצֶה אֲשֶׁר לוֹ הָרַקְמָה בָּא אֶל הַלְבָנוֹן וַיִּקַּח אֶת צִמְרֵת הָאֲרֶז. אֶת רֹאשׁ יְנִיקוֹתָיו קָטַף וַיְבִיאָהוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן בְּעִיר רַכְלִים שָׁמוּ. וַיִּקַּח מִזֶּרַע הָאֲרֶץ וַיִּתְּנָהוּ בַשָּׂדֶה זָרַע קֶח עַל מֵיִם רַבִּים צִפְצָפָה שָׁמוּ. וַיִּצְמַח וַיְהִי לְגֶפֶן סִרְחַת שְׁפֵלַת קוֹמָה לַפְּנוֹת דְּלִיּוֹתָיו אֵלָיו וּשְׂרָשָׁיו תַּחְתָּיו יִהְיוּ וְתֵהִי לְגֶפֶן וְתַעֲשֶׂשׂ בָּדִים וְתִשְׁלַח פְּרָאוֹת. וַיְהִי נֶשֶׁר אֶחָד גָּדוֹל גָּדוֹל כְּנָפָיו וְרַב נוֹצָה וְהָנָה הַגֶּפֶן הַזֹּאת כַּפָּנָה שְׂרָשֶׁיהָ עָלָיו וְדִלְיוֹתָיו שָׁלַחָה לוֹ לְהַשְׁקוֹת אוֹתָהּ מִעֲרֻגוֹת מִטְעָה. אֵל שָׂדֶה טוֹב אֵל מֵיִם רַבִּים הִיא שְׁתוּלָה לַעֲשׂוֹת עֲנָף וְלִשְׂאֹת פְּרִי לְהִיּוֹת לְגֶפֶן אֲדָרְתָּ. אָמַר כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה תִּצְלַח הַלֹּא אֶת שְׂרָשֶׁיהָ יִנְתַּק וְאֵת פְּרִיָּהּ יְקוֹסֶס וַיִּבֶשׂ כָּל טְרָפִי צִמְחָהּ תִּיבֹשׂ וְלֹא בִזְרַע גְּדוּלָּה וּבְעֵם רַב לְמִשְׁאֹת אוֹתָהּ מִשְׂרָשֶׁיהָ. וְהָנָה שְׁתוּלָה הַתִּצְלַח הָלֹא כִגְעַת בָּהּ רוּחַ הַקָּדִים תִּיבֹשׂ יִבֶשׂ עַל עֲרֻגַת צִמְחָהּ תִּיבֹשׂ.

יחזקאל יז, 11-21

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. אָמַר נָא לְבֵית הַמָּרִי הֲלֹא יִדְעֶתֶם מָה אֵלֶּה אָמַר הִנֵּה בָא מֶלֶךְ בָּבֶל יְרוּשָׁלַם וַיִּקַּח אֶת מַלְכָּהּ וְאֵת שָׂרֶיהָ וַיָּבֵא אוֹתָם אֵלָיו בְּבִלְהָ. וַיִּקַּח מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וַיִּכְרֹת אוֹתוֹ בְּרִית וַיָּבֵא אוֹתוֹ בְּאֵלֶּה וְאֵת אֵילֵי הָאֲרֶץ לְקַח. לְהִיּוֹת מִמְּלָכָה שְׁפֵלָה לְכַלְתִּי הַתְּנַשֵּׂא לְשֹׁמֵר אֶת בְּרִיתוֹ לַעֲמֻדָה. וַיִּמְרֹד בּוֹ לְשַׁלַּח מַלְאָכָיו מִצָּרִים לָתֵת לוֹ סוֹסִים וְעַם רַב הַיִּצְלָח הַיִּמְלִיט הַעֲשֵׂה אֵלֶּה וְהַפֵּר בְּרִית וְנִמְלִיט. חִי אֲנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוָה אִם לֹא בַּמָּקוֹם הַמֶּלֶךְ הַמְּמָלִיךְ אוֹתוֹ אֲשֶׁר בָּזָה אֶת אֱלֹהָיו וְאֲשֶׁר הִפִּיר אֶת בְּרִיתוֹ אוֹתוֹ בְּתוֹךְ בָּבֶל יָמוּת. וְלֹא בַחֲלִיל גָּדוֹל וּבִקְהָל רַב יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ פְּרֻעָה בַּמְּלָחְמָה בַּשָּׂפָף סִלְלָה וּבִבְנוֹת דִּיק לְהַכְרִית נִפְשׁוֹת רַבּוֹת. וּבָזָה אֵלֶּה לְהַפֵּר בְּרִית וְהִנֵּה נָתַן יָדוֹ וְכָל אֵלֶּה עֲשֵׂה לֹא יִמְלִיט.

לִכֵּן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה חִי אֲנִי אִם לֹא אֶלְתִּי אֲשֶׁר בָּזָה וּבְרִיתִי אֲשֶׁר הִפִּיר וְנִתְּנִי בְּרָאשׁוֹ. וּפְרָשִׁיתִי עָלָיו רָשָׁתִי וְנִתְּפַשׂ בַּמִּצְוֹתַי וְהִבִּיאוּתִיהוּ בְּבִלְהָ וְנִשְׁפָּטְתִּי אוֹתוֹ שֵׁם מַעַלּוֹ אֲשֶׁר מַעַל בִּי. וְאֵת כָּל מִבְרָחוֹ בְּכָל אֲגָפָיו בַּחֲרֹב יִפְּלוּ וְהַנִּשְׁאָרִים לְכָל רוּחַ יִפְרְשׁוּ וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי.

בראשית לא, 44-53

וַעֲתָה לָכֶה נִכְרְתָה בְּרִית אֲנִי וְאַתָּה וְהָיָה לְעֵד בֵּינִי וּבֵינְךָ... וַיִּקְרָא לוֹ לָבֵן יֶגֶר שְׁהָדוּתָא וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ גִּלְעָד. מַחְוִיאָמַר לָבֵן הִגֵּל הָיָה עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ הַיּוֹם עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ גִּלְעָד... עַד הִגֵּל הָיָה וְעַד הַמִּצְבָּה אִם אֲנִי לֹא אֶעֱבֹר אֵלֶיךָ אֵת הִגֵּל הָיָה וְאִם אֵתָּה לֹא תַעֲבֹר אֵלַי אֵת הִגֵּל הָיָה וְאֵת הַמִּצְבָּה הַזֹּאת לְרַעְהָ. אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי נָחוֹר יִשְׁפְּטוּ בֵּינֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְיָהֶם וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בַּפֶּחַד אָבִיו יִצְחָק.

יהושע ט, 15-19

וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שְׁלוֹם וַיִּכְרַת לָהֶם בְּרִית לְחִיּוֹתָם וַיִּשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה. וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַחֲרֵי אֲשֶׁר כָּרְתוּ לָהֶם בְּרִית וַיִּשְׁמְעוּ כִּי קָרְבִּים הֵם אֵלָיו וּבִקְרָבוֹ הֵם יֹשְׁבִים. וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל עָרֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְעָרֵיהֶם גָּבְעוֹן וְהַכְּפִירָה וּבָאֲרוֹת וְקָרִית יַעֲרִים. וְלֹא הָכֹס בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי נִשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְנוּ כָּל הָעֵדָה עַל הַנְּשִׂאִים אֵל כָּל הָעֵדָה אֲנַחְנוּ נִשְׁבְּעָנוּ לָהֶם בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה לֹא נוֹכֵל לְנַגֵּעַ בָּהֶם.

דברי הימים ב לו, 11-13

בֶּן עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרִי שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם. יַעַשׂ הָרַע בְּעֵינָי יְהוָה אֱלֹהָיו לֹא נִכְנַע מִלִּפְנֵי יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא מִפִּי יְהוָה. וְגַם בְּמָלְךְ נִבְכַּדְנָאצַּר מֶרֶד אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוּ בְּאַלְהִים וַיִּקָּשׁ אֶת עַרְפוֹ וַיֹּאמֶץ אֶת לִבּוֹ מִשׁוּב אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

יחזקאל טז, 8-1

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. בֶּן אָדָם הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבֹתֶיהָ. וְאָמַרְתָּ כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה לִירוּשָׁלַם מְכֻרְתֶּיךָ וּמְלֻדְתֶּיךָ מֵאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֲבִיךָ הָאֹמֶרִי וְאָמַךְ חַתִּית. וּמוֹלְדוֹתֶיךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֹא כָרַת שָׂרָךְ וּבָמִים לֹא רָחַצְתָּ לְמַשְׁעֵי וְהִמְלַח לֹא הִמְלַחְתָּ וְהַחֲתַל לֹא חֲתַלְתָּ. לֹא חָסָה עֲלֶיךָ עֵין לַעֲשׂוֹת לָךְ אַחַת מֵאֵלֶּה לְחַמְלָה עֲלֶיךָ וְתִשְׁלַכִּי אֶל פְּנֵי הַשָּׂדֶה בְּגַעַל נִפְשֶׁךָ בַּיּוֹם הַהוּא אֶתְךָ. וְאַעֲבֹר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶה מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיָךְ וְאָמַר לָךְ בְּדַמְיָךְ חַי וְאָמַר לָךְ בְּדַמְיָךְ חַיִּי. רַבְּבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךָ וְתִרְבִּי וְתִגְדְּלִי וְתִבְאִי בַעֲדֵי עֲדֵיִם שְׂדֵים נִכְנוּ וַיִּשְׁעֶרְךָ צֶמַח וְאֶת עֵרֶם וְעָרִיָּה. וְאַעֲבֹר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶה וְהִנֵּה עֵתְךָ עַת דְּדִים וְאַפְרֹשׁ כְּנָפֵי עֲלֶיךָ וְאֶכְסֶה עֲרוֹתְךָ וְאַשְׁבַּע לָךְ וְאֶבְאֹר בְּכִרִית אֶתְךָ נָא אֲדֹנָי יְהוָה וְתִהְיִי לִי.

יחזקאל כ, 5-17

וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה בַּיּוֹם בָּחָרִי בְּיִשְׂרָאֵל וְאִשָּׁא יָדַי לְזָרַע בֵּית יַעֲקֹב וְאוֹדַע לָהֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאִשָּׁא יָדַי לָהֶם לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. בַּיּוֹם הַהוּא נִשְׂאֹתִי יָדַי לָהֶם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶל אֶרֶץ אֲשֶׁר תִּרְתִּי לָהֶם זֶבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ צָבִי הִיא לְכָל הָאֲרָצוֹת. וְאָמַר אֱלֹהֵם אִישׁ שְׁקוּצִי עֵינָיו הִשְׁלִיכוּ וּבְגָלוּלִי מִצְרַיִם אֶל תִּטְמְאוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. וַיִּמְרוּ בִי וְלֹא אָבוּ לִשְׁמֹעַ אֵלַי אִישׁ אֶת שְׁקוּצִי עֵינֵיהֶם לֹא הִשְׁלִיכוּ וְאֶת גְּלוּלִי מִצְרַיִם לֹא עָזְבוּ וְאָמַר לְשַׁפֵּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם לְכָלוֹת אֲפִי בָהֶם בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם. וְאַעֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמִי לְבַלְתִּי הַחֵל לְעֵינַי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הֵמָּה בְּתוֹכָם אֲשֶׁר נִוְדַעְתִּי אֲלֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וְאוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶבְאֵם אֶל הַמִּדְבָּר. וְאַתֵּן לָהֶם אֶת חֻקוֹתַי וְאֶת מִשְׁפָּטֵי הַדִּין אֲוֹתָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וְחִי בָהֶם. וְגַם אֶת שַׁבָּתוֹתַי נִתַּתִּי לָהֶם לְהִיּוֹת לְאוֹת בֵּינִי וּבֵינֵיהֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדָּשָׁם. וַיִּמְרוּ בִי בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר בְּחֻקוֹתַי לֹא הָלְכוּ וְאֶת מִשְׁפָּטֵי מֶאֱסוּ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וְחִי בָהֶם וְאֶת שַׁבָּתוֹתַי חָלְלוּ מְאֹד וְאָמַר לְשַׁפֵּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם בַּמִּדְבָּר לְכָלוֹתָם.

ואַעֲשֶׂה לְמַעַן שְׁמִי לְבִלְתִּי הַחֵל לְעֵינֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִים לְעֵינֵיהֶם. וְגַם אֲנִי נִשְׂאתִי יָדַי לָהֶם בַּמִּדְבָּר לְבִלְתִּי הֵבִיא אוֹתָם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי זֶבֶת חֶלֶב וְדִבֵּשׁ צָבִי הִיא לְכָל הָאֲרָצוֹת. יַעַן בַּמִּשְׁפָּטִי מֵאֲסוּ וְאֵת חֻקוֹתַי לֹא הִלְכוּ בָהֶם וְאֵת שְׁבִתוֹתַי חִלְלוּ כִּי אַחֲרֵי גְלוּלֵיהֶם לָבָם הָלַךְ. וַתִּחַס עֵינִי עֲלֵיהֶם מִשְׁחַתֶּם וְלֹא עָשִׂיתִי אוֹתָם כְּלָה בַּמִּדְבָּר.

דברים כט, 18-19

וְהָיָה בְשִׁמְעוֹ אֶת דְּבָרֵי הָאֱלֹהִים הַזֹּאת וְהִתְבָּרַךְ בְּלִבּוֹ לֵאמֹר שְׁלוֹם יִהְיֶה לִּי כִּי בִשְׂרָרוֹת לְבִי אֵלֶּךְ לְמַעַן סְפוֹת הָרָוָה אֶת הַצִּמְאָה. לֹא יֵאבֶה יְהוָה סֶלַח לוֹ...

דברים כח, 15-22

וְהָיָה אִם לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אֲנֹכִי מֵצִוְךָ הַיּוֹם וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהַשִּׁיגוּךָ. אֲרוּר אַתָּה בְּעִיר וְאֲרוּר אַתָּה בַּשָּׂדֶה. אֲרוּר טִנְאֶךָ וּמִשְׁאֲרֹתֶךָ. אֲרוּר פְּרִי בִטְנְךָ וּפְרִי אֲדָמְתְּךָ שֹׁגֵר אֶלְפֶיךָ וְעֹשֶׂתֶרֶת צִאֲנֶךָ. אֲרוּר אַתָּה בְּבֹאֶךָ וְאֲרוּר אַתָּה בְּצֵאתְךָ. שִׁלַּח יְהוָה בְּךָ אֶת הַמֶּאֱרָה אֶת הַמְּהוּמָה וְאֵת הַמַּגְעֶרֶת בְּכָל מִשְׁלַח יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַד הַשְׁמֹדָה וְעַד אֲבֹדְךָ מִהָרַם מִפְּנֵי רֹעַ מַעַלְלֶיךָ אֲשֶׁר עֲזַבְתָּנִי. יִדְבֹק יְהוָה בְּךָ אֶת הַדְּבָר עַד כָּלְתּוֹ אֶתְךָ מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתָּה בָּא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ. יִכָּכֶה יְהוָה בַּשְּׁחָפֶת וּבַקְדַּחַת וּבַדִּלְקָת וּבַחֲרָר וּבַחֲרָב וּבַשְׂדֵּפוֹן וּבַיֶּרְקוֹן וּרְדִפוֹךָ עַד אֲבֹדְךָ.

במדבר ה, 21-22

וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֶת הָאִשָּׁה בַּשְּׁבֻעַת הָאֵלֶּה וְאָמַר הִכָּהֵן לְאִשָּׁה יִתֵּן יְהוָה אוֹתָךְ לְאֵלֶּה וּלְשִׁבְעָה בְּתוֹךְ עַמֶּךָ בַּתֵּת יְהוָה אֶת יָרֵכְךָ נִפְלֵת וְאֵת בִּטְנְךָ צָבָה. וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְּאֲרָרִים הָאֵלֶּה בְּמַעֲיֶיךָ לְצַבּוֹת בֶּטֶן וּלְנִפֹל יֶרֶךְ וְאָמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן.

ויקרא ה, 14-26

וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. נִפֹּשׁ כִּי תִמְעַל מֵעַל וְחָטְאָה בַּשִּׁגְגָה מִקֹּדֶשׁ יְהוָה וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אֵיל תְּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכָּךָ כֶּסֶף שְׁקָלִים בְּשִׁקְלֵי הַקֹּדֶשׁ לְאִשָּׁם. וְאֵת אֲשֶׁר חָטָא מִן הַקֹּדֶשׁ יִשְׁלַם וְאֵת חֲמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו וְנָתַן אֹתוֹ לַכֹּהֵן וְהַכֹּהֵן יִכְפֹּר עָלָיו בְּאֵיל הָאִשָּׁם וְנִסְלַח לוֹ. וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. נִפֹּשׁ כִּי תַחֲטֹא וּמַעַלָּה מֵעַל בִּיהוָה וְכַחַשׁ בַּעֲמִיתוֹ בַּפִּקְדוֹן אוֹ בַתְּשׁוּמַת יָד אוֹ בַּגִּזָּל אוֹ עֲשָׂק אֶת עַמִּיתוֹ. אוֹ מִצָּא אֲבֹדָה וְכַחַשׁ בָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל שִׁקְרָהּ עַל אַחַת מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאָדָם לְחָטָא בְּהִנָּה. וְהָיָה כִּי יַחֲטֹא וְאִשָּׁם וְהִשִּׁיב אֶת הַגִּזָּלָה אֲשֶׁר גִּזָּל אוֹ אֶת הָעֲשָׂק אֲשֶׁר עֲשָׂק אוֹ אֶת הַפִּקְדוֹן אֲשֶׁר הִפְקִד אוֹ אֶת הָאֲבֹדָה אֲשֶׁר מִצָּא. אוֹ מִכָּל אֲשֶׁר יִשְׁבַּע עָלָיו לְשִׁקְרָהּ וְשָׁלַם אוֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחֲמִשְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו לְאִשָּׁר הוּא לוֹ יִתְּנֶנּוּ בְּיוֹם אֲשֻׁמְתּוֹ. וְאֵת אֲשָׁמוֹ יָבִיא לַיהוָה אֵיל תְּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכָּךָ לְאִשָּׁם אֶל הַכֹּהֵן. וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה וְנִסְלַח לוֹ עַל אַחַת מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לְאִשָּׁמָה בָּהּ.

יחזקאל יז, 22-24

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה וְלִקְחָתִי אֲנִי מִצִּמְרַת הָאָרֶץ הָרְמָה וְנָתַתִּי מִרְאֵשׁ יִנְקוּתָיו רֶךְ אֶקְטֹף וְשִׁתְּלֹתִי אֲנִי עַל הָר גִּבְהָ וְתִלּוּל. בְּהַר מְרוֹם יִשְׂרָאֵל אֲשִׁתְּלֶנּוּ וְנִשְׂא עֲנָף וְעָשָׂה פְרִי וְהָיָה לְאָרֶץ אֲדִיר וְשָׁכְנוּ תַחְתָּיו כָּל צִפּוֹר כָּל כָּנָף בְּצֵל דְּלִיּוּתָיו תִּשְׁכְּנֶנָּה. וַיִּדְעוּ כָּל עֲצֵי הַשָּׂדֶה כִּי אֲנִי יְהוִה הַשֹּׁפֵלִיתִי עַץ גִּבְהָ הַגִּבְהָתִי עַץ שָׁפֵל הוֹבִשְׁתִּי עַץ לֹחַ וְהִפְרַחְתִּי עַץ יָבֵשׁ אֲנִי יְהוִה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי.

EŞ 7834 iv:15-21; R. Da Riva, "Nebuchadnezzar II's Prism (EŞ 7834): A New Edition", Zeitschrift für Assyriologie, 103 (2013), pp.196-229.

פרשתי גג מעליהם מפני הרוח, מחסה וסוכך בשעת סערה, וגרמתי להם להשתחוות לבבל. קיבלתי בתוך בבל את מנחת הארצות, את יבול ההרים ואת תבואת האדמה. איחדתי בטוב, את כל האנושות כולה, תחת צילה [באכדית *šillu*] הנצחי של בבל.

WBC VIII:27-35; R. Da Riva, The Twin Inscriptions of Nebuchadnezzar at Brisa (Wadi esh-Sharbin, Lebanon): A Historical and Philological Study (AfO Beiheft 32; Wien: Institut für Orientalistik der Universität Wien, 2012), p. 61.

בתשומת לב ובדאגה הגדולה ביותר רעיתי את כל בני האדם שמרדוך אדוני נתן בידי. הנחיתי אותי בדרך ישרה ולהתנהגות מתוקנת. הגנתי על הנאמנים והשמדתי את האויבים. גרמתי לכולם לכפוף את צווארם בפני בבל. איחדתי בטוב, את כל האנושות כולה, תחת צילה (באכדית *šillu*) הנצחי של בבל.

שיעור 5

נביא מול קהלו

ויאמר אלי בן אדם עמד על רגליך ואדבר אתך. ותבא בי רוח כאשר דבר אלי ותעמדני על רגלי ואשמע את מדבר אלי.

ויאמר אלי בן אדם שולח אני אותך אל בני ישראל אל גוים המורדים אשר מרדו בי המה ואבותם פשעו בי עד עצם היום הזה. והבנים קשי פנים וחזקי לב אני שולח אותך אליהם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה. והמה אם ישמעו ואם יחדלו כי בית מרי המה וידעו כי נביא היה בתוכם.

ואתה בן אדם אל תירא מהם ומדבריהם אל תירא כי סרבים וסלונים אותך ואל עקרבים אתה יושב מדבריהם אל תירא ומפניהם אל תחת כי בית מרי המה. ודברת את דברי אליהם אם ישמעו ואם יחדלו כי מרי המה.

יחזקאל ב, 7-1

ואתה בן אדם שמע את אשר אני מדבר אליך אל תהי מרי כבית המרי פצה פיה ואכל את אשר אני נתן אליך. ואראה והנה יד שלוחה אלי והנה בו מגלת ספר. ויפרש אותה לפני והיא כתובה פנים ואחור וכתוב אליה קנים והגה והי.

ויאמר אלי בן אדם את אשר תמצא אכול אכול את המגלה הזאת ולך דבר אל בית ישראל. ואפתח את פי ויאכילני את המגלה הזאת. ויאמר אלי בן אדם בטנה תאכל ומעיה תמלא את המגלה הזאת אשר אני נתן אליך ואכלה ותהי בפי כדבש למתוק.

יחזקאל ב, 8-1 ג, 1-3

ויאמר אלי בן אדם לך בא אל בית ישראל ודברת בדברי אליהם. כי לא אל עם עמקי שפה וכבדי לשון אתה שולח אל בית ישראל. לא אל עמים רבים עמקי שפה וכבדי לשון אשר לא תשמע דבריהם אם לא אליהם שלחתיה המה ישמעו אליך. ובית ישראל לא יאבו לשמע אליך כי אינם אבים לשמע אלי כי כל בית ישראל חזקי מצח וקשי לב המה. הנה נתתי את פניך חזקים לעמת פניהם ואת מצחך חזק לעמת מצחם. כשמיר חזק מצר נתתי מצחך לא תירא אותם ולא תחת מפניהם כי בית מרי המה.

יחזקאל ג, 4-9

ויהי דבר יהוה אלי לאמר. בן אדם שים פניך דרך תימנה והטף אל דרום והנבא אל יער השדה נגב. ואמרת ליער הנגב שמע דבר יהוה כה אמר אדני יהוה הנני מצית בך אש ואכלה בך כל עץ לח וכל עץ יבש לא תכבה להבת שלהבת ונצרכו בה כל פנים מנגב צפונה. וראו כל בשר כי אני יהוה בערתי לא תכבה. ואמר אהה אדני יהוה המה אמרים לי הלא ממשל משלים הוא.

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. בֶּן אָדָם שִׁים פָּנֶיךָ אֶל יְרוּשָׁלַם וְהִטָּף אֶל מַקְדָּשִׁים וְהִנָּבֵא אֶל אֲדֹמֶת יִשְׂרָאֵל. וְאָמַרְתָּ לְאֲדֹמֶת יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי אֵלֶיךָ וְהוֹצֵאתִי חֲרָבִי מִתְּעָרָה וְהִכְרַתִּי מִמֶּךָ צִדִּיק וְרָשָׁע. יַעַן אֲשֶׁר הִכְרַתִּי מִמֶּךָ צִדִּיק וְרָשָׁע לְכֵן תֵּצֵא חֲרָבִי מִתְּעָרָה אֶל כָּל בָּשָׂר מִנֶּגֶב צָפוֹן. וַיִּדְעוּ כָּל בָּשָׂר כִּי אֲנִי יְהוָה הוֹצֵאתִי חֲרָבִי מִתְּעָרָה לֹא תָשׁוּב עוֹד.

יחזקאל כא, 1-10

וְאֵתָה בֶּן אָדָם בְּנֵי עַמֶּךָ הַנִּדְבָרִים בְּךָ אֶצֶל הַקִּירוֹת וּבִפְתָחֵי הַבָּתִּים וְדַבֵּר חֵד אֶת אֶחָד אִישׁ אֶת אַחִיו לֵאמֹר בָּאוּ נָא וְשָׁמְעוּ מִה הַדְּבָר הַיּוֹצֵא מֵאֵת יְהוָה. וַיָּבֹאוּ אֵלַי כַּמְבוֹא עִם וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי עַמִּי וְשָׁמְעוּ אֶת דְּבָרִי וְאוֹתָם לֹא יַעֲשׂוּ כִּי עֲגָבִים בְּפִיהֶם הָמָּה עֹשִׂים אַחֲרֵי בְצָעַם לִבָּם הַלֵּךְ. וְהִנֵּה לָהֶם כֶּשֶׂר עֲגָבִים יָפָה קוֹל וּמִטֵּב גִּגֵּן וְשָׁמְעוּ אֶת דְּבָרִי וְעֹשִׂים אֵינָם אוֹתָם. וּבִכְאֵה הִנֵּה בָּאָה וַיִּדְעוּ כִּי נָבִיא הָיָה בְּתוֹכָם.

יחזקאל לג, 30-33

לְכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה יַעַן דְּבַרְכֶם שׁוּא וְחֲזִיתֶם כָּזָב לְכֵן הִנְנִי אֵלֵיכֶם נָאִם אֲדֹנִי יְהוָה. וְהִיִּתָּה יָדִי אֶל הַנְּבִיאִים הַחֲזִים שׁוּא וְהַקְּסָמִים כָּזָב בְּסוֹד עַמִּי לֹא יִהְיוּ וּבִכְתָּב בֵּית יִשְׂרָאֵל לֹא יִכְתְּבוּ וְאֶל אֲדֹמֶת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי אֲדֹנִי יְהוָה. יַעַן וּבִיַּעַן הִטָּעוּ אֶת עַמִּי לֵאמֹר שְׁלוֹם וְאֵין שְׁלוֹם וְהוּא בִנָּה חֵץ וְהִנֵּם טָחִים אֹתוֹ תִּפֹּל. אָמַר אֶל טָחִי תִּפֹּל וַיִּפֹּל הִיא גֶשֶׁם שׁוֹטֵף וְאֵתָנָה אֲבִנִי אֶלְגָּבִישׁ תִּפְלָנָה וְרוּחַ סַעֲרוֹת תִּבְקַע. וְהִנֵּה נָפַל הַקִּיר הַלֹּא יֹאמַר אֵלֵיכֶם אֵיךְ הִטִּיחַ אֲשֶׁר טָחַתֶּם. לְכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה וּבִקְעֵתִי רוּחַ סַעֲרוֹת בְּחֻמָּתִי וּגֶשֶׁם שׁוֹטֵף בְּאִפִּי יִהְיֶה וְאֲבִנִי אֶלְגָּבִישׁ בְּחֻמָּה לְכָלָה. וְהִרְסֵתִי אֶת הַקִּיר אֲשֶׁר טָחַתֶּם תִּפֹּל וְהִגַּעְתִּיהוּ אֶל הָאָרֶץ וְנִגְלָה יִסְדּוֹ וְנִפְלָה וְכָלִיתֶם בְּתוֹכָהּ וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה. וְכָלִיתִי אֶת חֻמָּתִי בְּקִיר וּבִטָּחִים אֹתוֹ תִּפֹּל וְאָמַר לָכֶם אֵין הַקִּיר וְאֵין הַטָּחִים אֹתוֹ. נָבִיאֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּבִיאִים אֶל יְרוּשָׁלַם וְהַחֲזִים לֵה חֲזוֹן שְׁלָם וְאֵין שְׁלָם נָאִם אֲדֹנִי יְהוָה.

יחזקאל יג, 8-16

וְאֵלָה דְּבָרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׁלַח יְרֵמְיָה הַנְּבִיא מִירוּשָׁלַם אֶל יֵתֵר זַקְנֵי הַגּוֹלָה וְאֶל הַכֹּהֲנִים וְאֶל הַנְּבִיאִים וְאֶל כָּל הָעָם אֲשֶׁר הִגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מִירוּשָׁלַם בְּבִלְהָ. אַחֲרֵי צֵאת יְכֹנָיָה הַמֶּלֶךְ וְהַגְבִּירָה וְהַסֵּרִיסִים שְׂרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם וְהַחֲרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר מִירוּשָׁלַם... הַבָּנוּ בָתִּים וְשָׁבוּ וְנָטְעוּ גִּטּוֹת וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיָן. וּקְחוּ נָשִׁים וְהוֹלִידוּ בָנִים וּבָנוֹת וּקְחוּ לְבָנֵיכֶם נָשִׁים וְאֵת בָּנוֹתֵיכֶם תִּנּוּ לְאִנָּשִׁים וְתִלְדֶּנָה בָנִים וּבָנוֹת וְרָבוּ שָׁם וְאֵל תִּמְעָטוּ. וְדַרְשׁוּ אֶת שְׁלוֹם הָעִיר אֲשֶׁר הִגְלִיתִי אֶתְכֶם שָׁמָּה וְהִתְפַּלְלוּ בְּעֵדָה אֶל יְהוָה כִּי בְשָׁלוֹמָהּ יִהְיֶה לָכֶם שְׁלוֹם. כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵל יִשְׂיָאוֹ לָכֶם נְבִיאֵיכֶם אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וְקִסְמֵיכֶם וְאֵל תִּשְׁמְעוּ אֶל חֲלֻמֹּתֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם מַחְלָמִים. כִּי בִשְׁקֶר הֵם נִבְּאִים לָכֶם בְּשֵׁמִי לֹא שְׁלַחְתִּים נָאִם יְהוָה. כִּי כֹה אָמַר יְהוָה כִּי לִפִּי מְלֹאֵת לְבַבְלִי שְׁבָעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם וְהִקְמַתִי עֲלֵיכֶם אֶת דְּבָרֵי הַטּוֹב לְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה... אֲשֶׁר הִגְלִיתִי אֶתְכֶם מִשָּׁם. וְכִי אָמַרְתֶּם הַקִּים לָנוּ יְהוָה נְבִיאִים בְּבִלְהָ.

כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב אֶל כִּסֵּא דָוִד וְאֵל כָּל הָעָם הַיּוֹשֵׁב בְּעִיר הַזֹּאת אַחֲיֵכֶם אֲשֶׁר לֹא יֵצְאוּ אִתְּכֶם בְּגוֹלָה... הִנְנִי מְשַׁלַּח בָּם אֶת הַחֶרֶב אֶת הָרֶעִב וְאֶת הַדָּבָר... כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵל אֲחָאֵב בֶּן קוֹלִיָּה וְאֵל צִדְקִיָּהוּ בֶן מַעֲשִׂיָה הַנִּבְאִים לָכֶם בְּשִׁמִּי שֶׁקֶר הִנְנִי נֹתֵן אֶתֶם בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וְהֵכֶם לַעֲיִנֵיכֶם. וְלָקַח מֵהֶם קָלָלָה לְכָל גְּלוֹת יְהוּדָה אֲשֶׁר בָּבֶל לֵאמֹר יִשְׁמָךְ יְהוָה כְּצִדְקִיָּהוּ וְכֶאֱחָב אֲשֶׁר קָלַם מֶלֶךְ בָּבֶל בְּאֵשׁ.

ירמיהו כט, 1-22

וַתְּהִי עָלַי שֵׁם יְדִי יְהוָה וַיֹּאמֶר אֵלַי קוּם צֵא אֶל הַבְּקָעָה וְשֵׁם אֲדַבֵּר אוֹתָךְ. וְאָקוּם וְאֵצֵא אֶל הַבְּקָעָה וְהִנֵּה שֵׁם כְּבוֹד יְהוָה עֹמֵד כְּכּוֹד אֲשֶׁר רָאִיתִי עַל נְהַר כְּבָר וְאֶפֶל עַל פְּנֵי. וַתָּבֹא בִי רוּחַ וַתַּעֲמִדֵנִי עַל רִגְלִי וַיְדַבֵּר אֵתִי וַיֹּאמֶר אֵלַי בֹּא הַסֵּגֶר בְּתוֹךְ בֵּיתָךְ. כִּהְיוֹאתָ בֶן אָדָם הִנֵּה נִתְּנוּ עָלֶיךָ עֲבוֹתִים וְאַסְרוּךְ בָּהֶם וְלֹא תֵצֵא בְּתוֹכָם. וְלִשְׁוֹנֶךָ אֲדַבֵּיק אֶל חִכְךָ וְנִאֲלַמַּתְּ וְלֹא תִהְיֶה לָהֶם לְאִישׁ מוֹכִיחַ כִּי בֵית מְרִי הִמָּה. וּבְדַבְרֵי אוֹתָךְ אֶפְתַּח אֶת פִּיךָ וְאֶמְרַת אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה הַשֹּׁמֵעַ יִשְׁמָעַ וְהַחֲדֵל יַחֲדֵל כִּי בֵית מְרִי הִמָּה.

יחזקאל ג, 22-27

וַתֵּאבְדֶּנָּה הָאֲתָנוֹת לְקִישׁ אָבִי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר קִישׁ אֵל שָׁאוּל בְּנוֹ קַח נָא אֶתָּךְ אֶת אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וְקוּם לָךְ בִּקֵּשׁ אֶת הָאֲתָנוֹת. וַיַּעֲבֹר בְּהַר אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר בְּאֶרֶץ שְׁלֹשָׁה וְלֹא מָצְאוּ וַיַּעֲבֹרוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָלִים וְאִין וַיַּעֲבֹר בְּאֶרֶץ יְמִינִי וְלֹא מָצְאוּ. הִמָּה בָּאוּ בְּאֶרֶץ צוּף וּשְׁאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ אֲשֶׁר עִמּוֹ לֵכָה וְנִשׁוּבָה פֶּן יַחֲדֵל אָבִי מִן הָאֲתָנוֹת וְדָאֵג לָנוּ. וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה נָא אִישׁ אֱלֹהִים בְּעִיר הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כָּל אֲשֶׁר יְדַבֵּר בּוֹא יְבֹא עִתָּה נִלְכָּה שֵׁם אוֹלִי יִגִּיד לָנוּ אֶת דְּרָכָנוּ אֲשֶׁר הִלְכָנוּ עָלֶיךָ.

שמואל א ט, 3-6

לֹא יֵמָצֵא בָךְ מַעֲבִיר בְּנוֹ וּבִתּוֹ בְּאֵשׁ קֶסֶם קְסָמִים מַעֲזוֹנִים וּמִנְחָשׁ וּמִכַּשֵּׁף. וְחֹבֵר חֹבֵר וְשֹׂאֵל אוֹב וַיִּדְעֵנִי וְדָרַשׁ אֶל הַמֵּתִים. יִבְכִּי תוֹעֵבֶת יְהוָה כָּל עֲשֵׂה אֵלָה וּבְגִלָּל הַתּוֹעֵבֶת הָאֵלָה יְהוָה אֱלֹהֵיךָ מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפְּנֵיךָ. תִּמָּם תִּהְיֶה עִם יְהוָה אֱלֹהֵיךָ. כִּי הַגּוֹיִם הָאֵלָה אֲשֶׁר אַתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֵל מַעֲזֵנִים וְאֵל קְסָמִים יִשְׁמָעוּ וְאַתָּה לֹא כֵן נֹתֵן לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ. נִבְיָא מִקֶּרְבְּךָ מֵאַחֲיָךְ כָּמֹנִי יָקִים לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן. כָּכָל אֲשֶׁר שְׁאַלְתָּ מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בַּחֶרֶב בְּיוֹם הַקָּהָל לֵאמֹר לֹא אֶסֶף לְשִׁמְעַת אֶת קוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי וְאַתָּה הָאִשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת לֹא אֶרְאֶה עוֹד וְלֹא אָמוּת. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבְרוּ. נִבְיָא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אַחֲיָהֶם כָּמוֹךָ וְנִתַּתִּי דְבָרִי בְּפִיו וְדַבֵּר אֲלֵיהֶם אֶת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶנוּ. וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמָע אֶל דְּבָרִי אֲשֶׁר יְדַבֵּר בְּשִׁמִּי אֲנִכִּי אֲדַרֵּשׁ מֵעַמּוֹ. אַךְ הַנִּבְיָא אֲשֶׁר יִזִּיד לְדַבֵּר דְּבָר בְּשִׁמִּי אֶת אֲשֶׁר לֹא צוּיִתִּיו לְדַבֵּר וְאֲשֶׁר יְדַבֵּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרֵים וּמֵת הַנִּבְיָא הַהוּא. וְכִי תֹאמַר בְּלִבְכֶּךָ אֵיכָה נִדְּעָה אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא דִבְרוּ יְהוָה. אֲשֶׁר יְדַבֵּר הַנִּבְיָא בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא יִהְיֶה הַדָּבָר וְלֹא יָבֹא הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא דִבְרוּ יְהוָה בְּזִדּוֹן דִּבְרוּ הַנִּבְיָא לֹא תִגּוֹר מִמֶּנּוּ.

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. בֶּן אָדָם מָה הַמָּשָׁל הַזֶּה לָכֶם עַל אֲדֹמֶת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יֵאָרְכוּ הַיָּמִים וְאֶבֶר כָּל חַזוֹן. לָכֵן אָמַר אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה הַשְׁבַּתִּי אֶת הַמָּשָׁל הַזֶּה וְלֹא יִמְשְׁלוּ אֹתוֹ עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כִּי אִם דְּבַר אֲלֵיהֶם קָרְבוּ הַיָּמִים וְדִבַּר כָּל חַזוֹן. כִּי לֹא יִהְיֶה עוֹד כָּל חַזוֹן שׁוּא וּמִקָּסֶם חֶלֶק בְּתוֹךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל. כִּי אֲנִי יְהוָה אֲדַבֵּר אֶת אֲשֶׁר אֲדַבֵּר דְּבַר וַיַּעֲשֶׂה לֹא תַמְשֵׁךְ עוֹד כִּי בִימֵיכֶם בֵּית הַמָּוִרִי אֲדַבֵּר דְּבַר וַעֲשִׂיתִיו נְאֻם אֲדֹנִי יְהוָה.

יחזקאל יב, 21-25

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. בֶּן אָדָם הִנֵּה בֵּית יִשְׂרָאֵל אֹמְרִים הַחֲזוֹן אֲשֶׁר הוּא חֹזֶה לַיָּמִים רַבִּים וְלַעֲתִים רַחוּקוֹת הוּא נִבָּא. לָכֵן אָמַר אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה לֹא תַמְשֵׁךְ עוֹד כָּל דְּבָרִי אֲשֶׁר אֲדַבֵּר דְּבַר וַיַּעֲשֶׂה נְאֻם אֲדֹנִי יְהוָה.

יחזקאל יב, 26-28

בֶּן אָדָם יַעַן אֲשֶׁר אָמְרָה צֹר עַל יְרוּשָׁלַם הָאֵחַ נִשְׁבְּרָה דְלֹתוֹת הָעַמִּים נִסְבָּה אֵלַי אִמְלָאָה הַחֲרָבָה. לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה הֲנִי עֲלֶיךָ צֹר וְהָעֲלִיתִי עֲלֶיךָ גּוֹיִם רַבִּים כְּהַעֲלוֹת הַיָּם לַגְּלִיּוֹ. וְשַׁחַתְנוּ חֲמוֹת צֹר וְהָרְסוּ מִגְדְּלֶיהָ וְסִחִיתִי עַפְרָה מִמֶּנָּה וְנָתַתִּי אוֹתָהּ לְצַחִיחַ סָלַע. מִשְׁטַח חֲרָמִים תִּהְיֶה בְּתוֹךְ הַיָּם כִּי אֲנִי דֹבַרְתִּי נְאֻם אֲדֹנִי יְהוָה וְהִיתָה לְבֹז לְגוֹיִם. וּבְנוֹתֶיהָ אֲשֶׁר בְּשָׂדֶה בְּחָרֵב תִּהְרָגְנָה וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה. כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה הֲנִי מֵבִיא אֶל צֹר נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל מִצָּפוֹן מֶלֶךְ מַלְכִים בָּסוּס וּבָרֶכֶב וּבַפָּרָשִׁים וְקָהַל וְעַם רַב. בְּנוֹתֶיהָ בְּשָׂדֶה בְּחָרֵב יִהְרָג וְנָתַן עֲלֶיךָ דֶּיֶק וְשָׁפַךְ עֲלֶיךָ סִלְלָה וְהָקִים עֲלֶיךָ צִנָּה. וּמַחִי קָבְלוּ יָתֵן בְּחֲמוֹתֶיהָ וּמִגְדְּלֶיהָ יִתֵּץ בְּחֲרִבוֹתֶיהָ. מִשְׁפַּעַת סוּסָיו יִכְסֹף אֲבָקָם מִקּוֹל פָּרֶשׁ וּגְלָגַל וּרְכָב תִּרְעַשְׁנָה חֲמוֹתֶיהָ בָּבֹאוּ בְּשַׁעְרֶיהָ כְּמִבּוֹאֵי עִיר מִבְּקָעָה. בְּפָרְסוֹת סוּסָיו יִרְמָסוּ אֶת כָּל חוֹצוֹתֶיהָ עֲמָךְ בְּחָרֵב יִהְרָג וּמִצְבּוֹת עֲזָף לְאַרְץ תִּרְדּוּ. וְשָׁלְלוּ חֵילָהּ וּבִזְזוּ רִכְלֶתָהּ וְהָרְסוּ חֲמוֹתֶיהָ וּבְתֵי חֲמֻדֶתָהּ יִתְּצוּ וְאֲבָנֶיהָ וְעֲצֵיהָ וְעַפְרָהּ בְּתוֹךְ מַיִם יִשְׁמֹו.

יחזקאל כו, 2-12

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. וְאַתָּה בֶּן אָדָם שֵׂא עַל צֹר קִינָה. וְאָמַרְתָּ לְצֹר הִישָׁבֶת עַל מִבּוֹאֹת יָם רִכְלֹת הָעַמִּים אֶל אֵיִם רַבִּים... בְּלֵב יָמִים גְּבוּלֶיהָ בְּנִיךָ כָּלְלוּ יָפִיךָ. בְּרוּשִׁים מִשְׁנִיר בְּנוּ לָךְ אֶת כָּל לְחֻתִּים אֲרוֹז מִלְּבָנוֹן לְקַחוּ לַעֲשׂוֹת תֵּרֶן עֲלֶיךָ. אֱלוֹנִים מִבֶּשֶׁן עָשׂוּ מִשׁוּטֵיךָ קִרְשֶׁךָ עָשׂוּ שֵׁן בֵּת אֲשֶׁרִים מְאִי כְתִים. שֵׁשׁ בְּרִקְמָה מִמְּצָרִים הָיָה מִפְּרִשֶׁךָ... וְתַמְלָאִי וְתַכְבְּדִי מְאֹד בְּלֵב יָמִים. בְּמִים רַבִּים הִבְאוּךָ הַשָּׁטִים אֶתְךָ רוּחַ הַקָּדִים שָׁבְרָךְ בְּלֵב יָמִים. הוֹנֶךָ וְעֲזֹבוֹנֶיךָ מִעֲרִבְךָ מִלְּחִיךָ וְחִבְלֶיךָ מִחֲזִיקֵי בְדָקָךְ וְעֲרִבֵי מִעֲרִבְךָ וְכָל אֲנָשִׁי מִלְּחֻמֶּתָךְ אֲשֶׁר בָּךְ וּבְכָל קְהֵלָה אֲשֶׁר בְּתוֹכָךְ יָפְלוּ בְּלֵב יָמִים בְּיוֹם מִפְּלֹתָךְ... בְּלִהוֹת הָיִית וְאִינָךְ עַד עוֹלָם.

יחזקאל כז, 1-36

וְיִהְיֶה בְּעֲשָׂרִים וְשִׁבְעָה שָׁנָה בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֲדָשׁ הָיָה דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. בֶּן אָדָם נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל הָעֶבֶד אֶת חֵילוֹ עֲבָדָה גְּדוּלָּה אֶל צֹר כָּל רֹאשׁ מְקָרָח וְכָל כְּתָף מְרוּטָה וְשָׂכָר לֹא הָיָה לוֹ וּלְחֵילוֹ מִצָּר עַל הָעֶבֶדָה אֲשֶׁר עָבַד עָלֶיהָ. לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן לְנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם וְנִשְׂאָהּ מִמֶּנָּה וְשָׁלַל שָׁלָלָהּ וּבְזָז בָּזָה וְהִיתָה שָׂכָר לְחֵילוֹ. פָּעַלְתּוּ אֲשֶׁר עָבַד בָּהּ נִתְּנִי לוֹ אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר עָשׂוּ לִי נָאֻם אֲדֹנָי יְהוָה. בַּיּוֹם הַהוּא אֶצְמִיחַ קֶרֶן לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֶתֵּן פֶּתַח חֹן פֶּה בְּתוֹכָם וַיֵּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה.

יחזקאל כט, 17-21

נִגַּשׁ וְהוּא נִעְנָה וְלֹא יִפְתַּח פִּי כִּשְׁה לְטַבַּח יוֹבֵל וְכִרְחַל לִפְנֵי גִזְזִיָּה נֹאֲלָמָה וְלֹא יִפְתַּח פִּי

ישעיה נג, 7

וְאֲנִי כֹחֵרֵשׁ לֹא אֲשַׁמְעֵה וְכֹאֲלָם לֹא יִפְתַּח פִּי

תהלים לח, 14

נֹאֲלָמְתִּי לֹא אֶפְתַּח פִּי

תהלים, לט, 10

פֶּתַח פִּיךָ לֹאֲלָם

משלי לא, 8

וְזָכַרְתִּי אֲנִי אֶת בְּרִיתִי אוֹתְךָ בַּיּוֹם הַהוּא וְהִקִּימוּתִּי לָךְ בְּרִית עוֹלָם. וְזָכַרְתָּ אֶת דְּרָכֶיךָ וְנִכְלָמְתָּ... וְהִקִּימְתִּי אֲנִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּךָ וַיֵּדְעַתְּ כִּי אֲנִי יְהוָה. לִמְעַן תִּזְכְּרִי וּבִשְׁתָּ וְלֹא יִהְיֶה לָּךְ עוֹד פֶּתַח חֹן פֶּה מִפְּנֵי כְלָמְתְּךָ בְּכַפְרִי לָךְ לְכָל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ נָאֻם אֲדֹנָי יְהוָה.

יחזקאל טז, 60-63

וְיִהְיֶה בִשְׁתִּי עֲשֻׁרָה שָׁנָה בְּעֲשָׂרֵי בַחֲמִשָּׁה לַחֲדָשׁ לְגִלּוֹתֶנּוּ בָּא אֵלַי הַפְּלִיט מִירוּשָׁלַם לֵאמֹר הִכְתָּה הָעִיר. וַיֵּד יְהוָה הִיתָה אֵלַי בְּעֶרְבׁ לִפְנֵי בּוֹא הַפְּלִיט וַיִּפְתַּח אֶת פִּי עַד בּוֹא אֵלַי בִּבְקָר וַיִּפְתַּח פִּי וְלֹא נֹאֲלָמְתִּי עוֹד.

יחזקאל לג, 21-22

שיעור 6

מי יזכה לרשת את הארץ?

ויקרא כו, 14-33

ואם לא תשמעו לי ולא תעשו את כל המצוות האלה... ושבתי את גאון עזכם ונתתי את שמיכם כברזל ואת ארצכם כנחשה. ותם לריק כחכם ולא תתן ארצכם את יבולה ועץ הארץ לא יתן פרי... והשלחתי בכם את חית השדה ושללה אתכם והכריתה את בהמתכם והמעיטה אתכם ונשמו דרכיכם... ונתתי את עריכם חרבה והשמותי את מקדשיכם ולא אריח בריח נוחחכם. והשמתי אני את הארץ ושממו עליה איביכם הישבים בה. ואתכם אזור בגוים והריקתי אחריכם חרב והיתה ארצכם שממה ועריכם יהיו חרבה.

יחזקאל ו, 4

ונטיתי את ידי עליהם ונתתי את הארץ שממה ומשממה ממדבר דבלתה בכל מושבותיהם

יחזקאל יב, 17-20

ויהי דבר יהוה אלי לאמר. בן אדם לחמך ברעש תאכל ומימך ברגזה ובדאגה תשתה. ואמרת אל עם הארץ כה אמר אדני יהוה ליושבי ירושלם אל אדמת ישראל לחמם בדאגה יאכלו ומימיהם בשממון ישתו למען תשם ארצה ממלאה מחמס כל הישבים בה. והערים הנושבות תחרבנה והארץ שממה תהיה וידעתם כי אני יהוה.

יחזקאל לג, 28

ונתתי את הארץ שממה ומשממה ונשבת גאון עזה ושממו הרי ישראל מאין עובר

יחזקאל כט, 9-11

והיתה ארץ מצרים לשממה וחרבה וידעו כי אני יהוה יען אמר יאר לי ואני עשיתי. לכן הנני אליה ואל יאריה ונתתי את ארץ מצרים לחרבות חרב שממה ממגדל סונה ועד גבול כוש. לא תעבר בה רגל אדם ורגל בהמה לא תעבר בה...

יחזקאל לג, 23-24

ויהי דבר יהוה אלי לאמר. בן אדם ישבי החרבות האלה על אדמת ישראל אמרים לאמר...

אז תרצה הארץ את שבתתיה כל ימי השמה ואתם בארץ איביכם אז תשבת הארץ והרצת את שבתתיה. כל ימי השמה תשבת את אשר לא שבתה בשבתתכם בשבתתכם עליה.

ויקרא כה, 1-7

וידבר יהוה אל משה בהר סיני לאמר. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת ליהוה. שש שנים תזרע שדה ושש שנים תזמר כרמך ואספת את תבואתה. ובשנה השביעת שבת שבתון יהיה לארץ שבת ליהוה שדה לא תזרע וכרמך לא תזמר. את ספיח קצירך לא תקצור ואת ענבי נזירך לא תבצר שנת שבתון יהיה לארץ. והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לך ולעבדך ולאמתך ולשכירך ולתושבך הגרים עמך. ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכל.

ויקרא כה, 20-22

וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעת הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו. וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשית את התבואה לשלש השנים. וזרעתם את השנה השמינית ואכלתם מן התבואה ישן עד השנה התשיעת עד בוא תבואתה תאכלו ישן.

יחזקאל לו, 6-36

לכן הנבא על אדמת ישראל ואמרת להרים ולגבעות לאפיקים ולגאיות כה אמר אדני יהוה... ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאוו לעמי ישראל כי קרבו לבוא. כי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם ונזרעתם. והרפיתי עליכם אדם כל בית ישראל פלה ונשבו הערים והחרבות תבנינה. והרפיתי עליכם אדם ובהמה ורבו ופרו והושבתי אתכם כקדמותיכם והיטבתי מראשתיכם וידעתם כי אני יהוה... כה אמר אדני יהוה ביום טהרי אתכם מכל עונותיכם והושבתי את הערים ונבנו החרבות. והארץ הנשמה תעבד תחת אשר היתה שממה לעיני כל עובר. ואמרו הארץ הלזו הנשמה היתה כגן עדן והערים החרבות והנשמות והנהרסות בצורות ישבו. וידעו הגוים אשר ישארו סביבותיכם כי אני יהוה בניתי הנהרסות נטעתי הנשמה אני יהוה דברתי ועשיתי.

יחזקאל לה, 1-15

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. בֶּן אָדָם שִׁים פָּנֶיךָ עַל הָר שְׁעִיר וְהִנָּבֵא עָלָיו. וְאָמַרְתָּ לוֹ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה הִנְנִי אֵלֶיךָ הָר שְׁעִיר וְנָטִיתִי יָדִי עָלֶיךָ וְנָתַתִּיךָ שְׂמֻמָּה וּמִשְׁמָה. עָרִיךְ חֲרָבָה אֲשִׁים וְאֶתָּה שְׂמֻמָּה תִהְיֶה וַיִּדְעַתְּ כִּי אֲנִי יְהוָה. יַעַן הָיִיתָ לָךְ אֵיבָת עוֹלָם וַתִּגַּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי חֲרָב בָּעֵת אִידָם בָּעֵת עוֹן קָץ. לָכֵן חִי אֲנִי נָא אֲדֹנָי יְהוָה כִּי לָדָם אֶעֱשֶׂה וְדָם יִרְדָּפֶךָ אִם לֹא דָם שִׁנְאַת וְדָם יִרְדָּפֶךָ. וְנָתַתִּי אֶת הָר שְׁעִיר לְשְׂמֻמָּה וּשְׂמֻמָּה וְהִכְרַתִּי מִמֶּנּוּ עֵבֶר וְשֵׁב. וּמִלֵּאתִי אֶת הָרִיו חֲלָלִיו גְּבֻעוֹתֶיךָ וְגִיאֹתֶיךָ וְכָל אִפְקִיךָ חֲלָלִי חֲרָב יִפְלוּ בָהֶם. שְׂמֻמוֹת עוֹלָם אֶתְנֶנְךָ וְעָרִיךָ לֹא תִשְׁבְּנָה תִשְׁבְּנָה וַיִּדְעַתָּם כִּי אֲנִי יְהוָה. יַעַן אָמַרְךָ אֶת שְׁנֵי הַגּוֹיִם וְאֶת שְׁתֵּי הָאֲרָצוֹת לִי תִהְיֶינָה וִירִשְׁנוּהָ וַיְהוָה שָׁם הָיָה. לָכֵן חִי אֲנִי נָא אֲדֹנָי יְהוָה וְעָשִׂיתִי כַּאֲפֶךָ וְכִנְנָאתֶךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָה מִשְׁנֹאֲתֶיךָ בָּם וְנוֹדַעְתִּי בָם כַּאֲשֶׁר אֲשַׁפֵּטֶךָ. וַיִּדְעַתְּ כִּי אֲנִי יְהוָה שְׂמֻמָּתִי אֶת כָּל נֹאצוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָמַרְתָּ עַל הָרִי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שְׂמֻמוֹ שְׂמֻמָּה לָנוּ נָתַנוּ לְאַכְלָהּ. וַתִּגְדְּלוּ עָלַי בְּפִיכֶם וְהִעֲתַרְתֶּם עָלַי דְּבָרֵיכֶם אֲנִי שְׂמֻמָּתִי. כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה כְּשֶׁמַּח כָּל הָאָרֶץ שְׂמֻמָּה אֶעֱשֶׂה לָּךְ. כְּשֶׁמַּחְתָּךְ לְנַחֲלַת בֵּית יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר שְׂמֻמָּה כֵּן אֶעֱשֶׂה לָּךְ שְׂמֻמָּה תִהְיֶה הָר שְׁעִיר וְכָל אֲדוֹם כָּלָה וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה.

עובדיה א, 1-15

חֲזוֹן עֲבָדֶיךָ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה לְאָדָם... מִחֲמַס אַחִיךָ יַעֲקֹב תִּכְסֶּה בּוֹשָׁה וְנִכְרַת לְעוֹלָם. בְּיוֹם עֲמֻדָּךְ מִגֵּד בְּיוֹם שְׁבוֹת זָרִים חִילוֹ וְנִכְרִים בָּאוּ שְׁעָרוֹ וְעַל יְרוּשָׁלַם יָדוּ גּוֹרֵל גַּם אֶתָּה כְּאֶחָד מֵהֶם. וְאַל תִּרְא בְּיוֹם אַחִיךָ בְּיוֹם נִכְרוֹ וְאַל תִּשְׁמַח לִבְנֵי יְהוּדָה בְּיוֹם אֲבָדָם וְאַל תִּגְדֵּל פִּיךָ בְּיוֹם צָרָה. אַל תִּבּוֹא בְּשַׁעַר עַמִּי בְּיוֹם אִידָם אַל תִּרְא גַּם אֶתָּה בְּרַעְתּוֹ בְּיוֹם אִידוֹ וְאַל תִּשְׁלַחְנָה בְּחִילוֹ בְּיוֹם אִידוֹ. וְאַל תַּעֲמֹד עַל הַפֶּרֶק לְהִכְרִית אֶת פְּלִיטָיו וְאַל תִּסְגֹּר שְׁרִידָיו בְּיוֹם צָרָה. כִּי קְרוֹב יוֹם יְהוָה עַל כָּל הַגּוֹיִם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ יַעֲשֶׂה לָּךְ גְּמֻלָּה יָשׁוּב בְּרֹאשֶׁךָ.

יחזקאל יא, 14-20

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. בֶּן אָדָם אַחִיךָ אַחִיךָ אֲנָשִׁי גְּאֻלְתָּךְ וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל כָּלָה אֲשֶׁר אָמְרוּ לָהֶם יִשְׁבִּי יְרוּשָׁלַם רַחֲקוּ מֵעַל יְהוָה לָנוּ הִיא נִתְּנָה הָאָרֶץ לְמוֹרָשָׁה. לָכֵן אָמַר כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה כִּי הִרְחַקְתִּים בְּגוֹיִם וְכִי הִפְצִיתִים בְּאֲרָצוֹת וְאֵהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מַעֲט בְּאֲרָצוֹת אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁם. לָכֵן אָמַר כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים וְאֶסַּפְתִּי אֶתְכֶם מִן הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר נִפְצַדְתֶּם בָּהֶם וְנָתַתִּי לָכֶם אֶת אֲדֻמַּת יִשְׂרָאֵל. וּבָאוּ שָׁמָּה וְהִסִּירוּ אֶת כָּל שְׁקוּצִיָּה וְאֶת כָּל תּוֹעֲבוֹתֶיהָ מִמֶּנָּה. וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וְהִסִּרְתִּי לֵב הָאֶבֶן מִבְּשָׁרָם וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב בָּשָׂר. לְמַעַן בְּחַקְתִּי יִלְכוּ וְאֶת מִשְׁפָּטִי יִשְׁמְרוּ וַעֲשׂוּ אֶתֶּם וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים.

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. בֶּן אָדָם יֹשְׁבֵי הַחֲרֻבוֹת הָאֵלֶּה עַל אֲדֹמֶת יִשְׂרָאֵל אֹמְרִים לֵאמֹר אֶחָד הֵיךָ אֲבָרְהֶם וַיִּירֶשׁ אֶת הָאָרֶץ וְאֶנְחֵנוּ רַבִּים לָנוּ נִתְּנָה הָאָרֶץ לְמוֹרֶשֶׁהָ. לָכֵן אֹמְרֵם אֵלֵהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה עַל הָדָם תֹּאכְלוּ וְעֵינֵיכֶם תִּשְׁאוּ אֶל גְּלוּלֵיכֶם וְדָם תִּשְׁפְּכוּ וְהָאָרֶץ תִּירָשׁוּ. עֲמַדְתֶּם עַל חֲרָבְכֶם עֲשִׂיתֶן תּוֹעֵבָה וְאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ רָעָהוּ טְמֵאתָם וְהָאָרֶץ תִּירָשׁוּ. כֹּה תֹאמַר אֵלֵהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה חֵי אֲנִי אִם לֹא אֲשֶׁר בְּחֲרֻבוֹת בְּחָרֵב יִפְּלוּ וְאֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה לַחֲיָה נִתְּתִיו לְאָכְלוֹ וְאֲשֶׁר בְּמִצְדּוֹת וּבְמַעְרוֹת בְּדִבְרֵי יָמוּתוֹ. וְנָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ שְׂמֵמָה וּמִשְׂמָה וְנִשְׁבַּת גְּאוֹן עֲזָה וְשִׁמְמוֹ הָרִי יִשְׂרָאֵל מֵאִין עוֹבֵר. וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה בָּתְּתִי אֶת הָאָרֶץ שְׂמֵמָה וּמִשְׂמָה עַל כָּל תּוֹעֵבֹתֶם אֲשֶׁר עֲשׂוּ.

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר. וְאַתָּה בֶּן אָדָם קַח לָךְ עֵץ אֶחָד וְכָתַב עָלָיו לַיהוּדָה וּלְבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ וּלְקַח עֵץ אֶחָד וְכָתוּב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרַיִם וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ. וְקָרַב אֹתָם אֶחָד אֶל אֶחָד לָךְ לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ לְאַחֲדִים בִּידֶךָ. וְכַאֲשֶׁר יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ בְּנֵי עַמֶּךָ לֵאמֹר הֲלוֹא תִגִּיד לָנוּ מָה אֵלֶּה לָךְ. דְּבַר אֵלֵהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה הִנֵּה אֲנִי לֹקַח אֶת עֵץ יוֹסֵף אֲשֶׁר בְּיַד אֶפְרַיִם וְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ וְנָתַתִּי אוֹתָם עָלָיו אֶת עֵץ יְהוּדָה וְעֲשִׂיתֶם לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ אֶחָד בִּידֵי. וְהָיוּ הָעֵצִים אֲשֶׁר תִּכְתֹּב עֲלֵיהֶם בִּידֶךָ לְעִינֵיהֶם. וְדַבֵּר אֵלֵהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה הִנֵּה אֲנִי לֹקַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִלְכוּ שָׁם וְקִבַּצְתִּי אוֹתָם מִסָּבִיב וְהִבֵּאתִי אוֹתָם אֶל אֲדָמָתָם. וְעֲשִׂיתִי אוֹתָם לְגוֹי אֶחָד בְּאָרֶץ בְּהָרֵי יִשְׂרָאֵל וּמְלָךְ אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם לְמֶלֶךְ וְלֹא יִהְיֶה יֵהוּ עוֹד לְשְׁנֵי גוֹיִם וְלֹא יִחָצוּ עוֹד לְשֵׁנִי מִמְּלָכּוֹת עוֹד. וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד בְּגִלּוּלֵיהֶם וּבִשְׁקוּצֵיהֶם וּבְכָל פְּשָׁעֵיהֶם וְהוֹשַׁעְתִּי אוֹתָם מִכָּל מוֹשָׁבֵתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ בָהֶם וְטִהַרְתִּי אוֹתָם וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים. וְעַבְדִּי דָוִד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְרוּעֵה אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם וּבְמִשְׁפָּטִי יֵלְכוּ וְחֻקוֹתַי יִשְׁמְרוּ וְעֲשׂוּ אוֹתָם. וַיֵּשְׁבוּ עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדִּי לְיַעֲקֹב אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בָּהּ אֲבוֹתֵיכֶם וַיֵּשְׁבוּ עָלֶיהָ הֵמָּה וּבְנֵיהֶם וּבְנֵיהֶם עַד עוֹלָם וְדָוִד עַבְדִּי נָשִׂיא לָהֶם לְעוֹלָם.

מי כן יירשו את הארץ?

כֹּה אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה גֵּה גְבוּל אֲשֶׁר תִּתְּנַחֲלוּ אֶת הָאָרֶץ לְשְׁנֵי עֶשֶׂר שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל יוֹסֵף חֲבָלִים. וְנִחַלְתֶּם אוֹתָהּ אִישׁ כְּאָחִיו אֲשֶׁר נִשְׁאָתִי אֶת יָדִי לְתַתָּהּ לְאַבְתֵּיכֶם וְנִפְלָה הָאָרֶץ הַזֹּאת לָכֶם בְּנִחְלָה. וְאַלֶּה שְׁמוֹת הַשְּׁבֻטִּים... וְעַל גְּבוּל דָּן מִפָּאֵת קָדִים עַד פָּאֵת יָמָה אֲשֶׁר אֶחָד. וְעַל גְּבוּל אֲשֶׁר מִפָּאֵת קָדִים עַד פָּאֵת יָמָה נִפְתָּלִי אֶחָד. וְעַל גְּבוּל נִפְתָּלִי מִפָּאֵת קָדִים עַד פָּאֵת יָמָה מְנַשֶּׁה אֶחָד.

שיעור 7

נחלות לגרים בנבואת יחזקאל

יחזקאל מז, 22-23

וְהָיָה תְּפִלּוֹ אוֹתָהּ בְּנִחְלָה לָכֶם וּלְהַגְרִים הַגְּרִים בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר הוֹלְדוּ בְּנִים בְּתוֹכְכֶם וְהָיוּ לָכֶם כְּאֶזְרַח בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִתְּכֶם יִפְּלוּ בְּנִחְלָה בְּתוֹךְ שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל. וְהָיָה בְּשֹׁבֶט אֲשֶׁר גָּר הַגֵּר אִתּוֹ שֵׁם תִּתְּנוּ נַחֲלָתוֹ נָאֻם אֲדֹנָי יְהוִה.

בראשית טו, 13

יָדַע תִּדַּע כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם

שמות ב, 22

וּתְלִד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ גִּרְשֹׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם

בראשית כג, 4

גֵּר וְתוֹשָׁב אֲנִכִּי עִמָּכֶם תָּנוּ לִי אַחֲזוֹת קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מִתִּי מִלִּפְנֵי

שמות כב, 22

וְגֵר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם

שמות כג, 9

וְגֵר לֹא תִלְחָץ וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נַפְשׁ הַגֵּר כִּי גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם

שמות כג, 12

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מַעֲשֶׂיךָ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִשְׁבֹּת לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וְחֲמֹרְךָ וַיִּנְפֹּשׁ בֶּן אִמָּתְךָ וְהַגֵּר

דברים כד, 17

לֹא תִטָּה מִשֹּׁפֵט גֵּר יְתוֹם...

דברים כד, 14

לֹא תַעֲשֶׂק שָׂכִיר עֲנִי וְאֶבְיוֹן מֵאַחִיךָ אוֹ מִגֵּרְךָ אֲשֶׁר בְּאֶרֶצְךָ בְּשַׁעְרֶיךָ

דברים ה, 13

וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ וְשׁוֹרְךָ וְחֲמֹרְךָ וְכָל בְּהֵמָתְךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ כָּמוֹךָ.

דברים כד, 19-21

כִּי תִקְצֹר קִצְרֶיךָ בְּשָׂדֶךָ וּשְׂכַחְתָּ עֹמֶר בְּשָׂדֶה לֹא תָשׁוּב לִקְחָתוֹ לַגֵּר לִיתוֹם וּלְאַלְמָנָה יִהְיֶה...
כִּי תַחֲבֹט זִיתְךָ לֹא תִפְאַר אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לִיתוֹם וּלְאַלְמָנָה יִהְיֶה.
כִּי תִבְצֹר כֶּרֶמְךָ לֹא תַעֲזֹלֵל אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לִיתוֹם וּלְאַלְמָנָה יִהְיֶה.

דברים יד, 10-14

וַעֲשִׂיתָ חֹג שְׁבַעֲוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ... וּשְׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתְךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וְהַלְוִי
אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ וְהַגֵּר וְהִיתוֹם וְהָאֲלֻמָּנָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם...
חֹג הַסֹּכֶת תַּעֲשֶׂה לָּךְ שְׁבַעַת יָמִים... וּשְׂמַחְתָּ בְּחֻגְךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתְךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וְהַלְוִי וְהַגֵּר וְהִיתוֹם
וְהָאֲלֻמָּנָה אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ.

דברים לא, 10-12

וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ שְׁבַע שָׁנִים בְּמַעַד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחֹג הַסֹּכֶת. כִּבּוֹא כָל יִשְׂרָאֵל לִרְאוֹת אֶת
פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר תִּקְרָא אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם. הִקְהֵל אֶת הָעָם
הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וְלִמְעַן יִרְאוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְשָׁמְרוּ
לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת.

דברים יד, 21

לֹא תֹאכְלוּ כָל נֶבֶלָה לַגֵּר אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ תִּתְּנָהּ וְאָכְלָה אוֹ מִכֹּר לְנֹכְרִי כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ.

דברים כח, 13-43

וְהַלְוִיתִי גוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה...
הַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה עֲלֶיךָ מַעֲלָה מַעֲלָה וְאַתָּה תִּרְדַּ מִטָּה מִטָּה. הוּא יִלְוֶךָ וְאַתָּה לֹא תִלְוֶנּוּ הוּא יִהְיֶה
לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה לְזָנָב.

דברים י, 18-19

עֲשֵׂה מִשְׁפָּט יְתוֹם וְאַלְמָנָה וְאַהֲבֵה גֵר לְתֵת לוֹ לֶחֶם וּשְׂמִלָּה. וְאַהֲבַתְּם אֶת הַגֵּר כִּי גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם.

שמות יב, 48

וְכִי יִגּוֹר אִתְּךָ גֵר וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה הַמּוֹלֵל לוֹ כָּל זָכָר וְאִזּוֹ יִקְרַב לַעֲשׂוֹתוֹ וְהָיָה כְּאֶזְרַח הָאֶרֶץ וְכָל עַרְל בּוֹ
יֹאכֵל בּוֹ

שמות יב, 19

שְׁבַעַת יָמִים שָׂאֵר לֹא יִמָּצָא בְּבֵתֵיכֶם כִּי כָל אֶחָד מִחֻמָּצֹת וּנְכֻרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ הִהוּא מַעֲדַת יִשְׂרָאֵל בְּגֵר וּבְאֶזְרָח הָאָרֶץ

ויקרא טז, 29

וְהִיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר לְחֹדֶשׁ תַּעֲנֻוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם וְכָל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם

ויקרא יז, 10

וְאִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר יֹאכֵל כָּל דָּם וְנָתַתִּי פָנַי בְּנֶפֶשׁ הָאֲכָלָת אֶת הַדָּם וְהִכְרַתִּי אֶתָּה מִקִּרְבִּי עֲמָה

ויקרא יח, 26

וּשְׁמִרְתֶּם אֹתָם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכָּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם

ויקרא כד, 22

מִשְׁפָּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם כְּגֵר כְּאֶזְרָח יִהְיֶה כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם

ויקרא יז, 3-4

אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׂוֹר אוֹ כֶּשֶׂב אוֹ עֵז בַּמִּחְנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמִּחְנֶה. וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֵבִיאוּ לְהִקְרִיב קֶרֶבֶן לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם יִחָשֵׁב לְאִישׁ הִהוּא דָם שִׁפְךָ וּנְכֻרְתָּהּ הָאִישׁ הִהוּא מִקִּרְבִּי עֲמוּ.

ויקרא כג, 42

בַּסֵּכֶת תֵּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֵּכֶת

ויקרא כד, 23

וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכַר לְצִמְתָּת כִּי לִי הָאָרֶץ כִּי גֵרִים וְתוֹשְׁבִים אֹתָם עִמָּדִי

ויקרא כד, 45-46

וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשְׁבִים הַגֵּרִים עִמָּכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם אֲשֶׁר עִמָּכֶם אֲשֶׁר הוּלִידוּ בְּאֶרֶצְכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְאֶחָזָה. וְהִתְנַחֲלֶתֶם אֹתָם לְבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לְרִשְׁתָּ אֶחָזָה לְעַלְמָם בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ...

יחזקאל מז, 22-23

וְהָיָה תְּפִלּוֹ אוֹתָהּ בְּנִחְלָה לָכֶם וּלְהַגְרִים הַגְּרִים בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר הוֹלְדוּ בָנִים בְּתוֹכְכֶם וְהָיוּ לָכֶם כְּאֶזְרַח בְּבִנְיָ יִשְׂרָאֵל אִתְּכֶם יִפְּלוּ בְּנִחְלָה בְּתוֹךְ שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל. וְהָיָה בְּשֵׁבֶט אֲשֶׁר גָּר הָגֵר אִתּוֹ שָׁם תִּתְּנוּ נַחֲלָתוֹ נָאֻם אֲדֹנָי יְהוִה.

M. Jursa, "Taxation and Service Obligations in Babylonia from Nebuchadnezzar to Darius and the Evidence for Darius' Tax Reform" in Herodot und das Persische Weltreich – Herodotus and the Persian Empire (Harrassowitz, 2011), 431–448, p. 435

קבוצות של יחידים, לרוב ממוצא שאינו בבל, קיבלו הקצאה של קרקע מאת המלכות או נציגיה. בתמורה, הם התחייבו לספק למלכות שירותים כחיילים ו/או כעובדי עבודות מס, וכן לשלם מסים מן היבול. הקרקעות שהוקצו היו לרוב באזורים פריפריאליים שסבלו מהזנחה מרובת שנים. בצורה זו, מערכת הקרקע תמורת שירות שימשה הן לשילוב מיעוטים גולים במארג החברתי של האימפריה, הן להרחבת שליטת המדינה אל אזורים שקודם לכן לא היו מיושבים ומניבים.

יחזקאל לג, 28

"וְנָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ שְׁמָמָה וּמִשְׁמָה וְנִשְׁבַּת גָּאוֹן עֲזָה וְשִׁמְמוֹ הָרִי יִשְׂרָאֵל מֵאִין עוֹבֵר"

יחזקאל לו, 33-35

"וְהָאָרֶץ הַנִּשְׁמָה תַּעֲבֹד תַּחַת אֲשֶׁר הִיְתָה שְׁמָמָה לְעֵינַי כָּל-עוֹבֵר. וְאָמְרוּ הָאָרֶץ הֲלֹזוּ הַנִּשְׁמָה הִיְתָה כִּגֵּן עֵדֹן וְהָעֲרִים הַחֲרֻבוֹת וְהַנִּשְׁמָוֹת וְהַנְּהָרֹסוֹת בְּצוּרוֹת יִשְׁבּוּ" מעֲנַק הַקֶּרֶקֶע נֹועֵד לְהַשִּׁיג מִטְרוֹת כִּלְכִּלּוֹת:

- האימפריה הניאו-בבלית: תמיכה בכלכלת האימפריה.
- יחזקאל: תמיכה בכלכלת המקדש.

יחזקאל מה, 16-17

"כָּל הָעָם הָאָרֶץ יִהְיוּ אֶל הַתְּרוֹמָה הַזֹּאת לְנִשְׂאֵי בְּיִשְׂרָאֵל. וְעַל הַנִּשְׂאֵי יִהְיֶה הָעוֹלוֹת וְהַמִּנְחָה וְהַנֶּסֶךְ בַּחֲגִים וּבְחֻדְשֵׁים וּבְשַׁבָּתוֹת בְּכָל מוֹעֲדֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל הוּא יַעֲשֶׂה אֶת הַחֲטָאֹת וְאֶת הַמִּנְחָה וְאֶת הָעוֹלָה וְאֶת הַשְּׁלָמִים לְכַפֵּר בְּעַד בֵּית יִשְׂרָאֵל" הָעֲנֻקַּת קֶרֶקֶע שֶׁלֹא נִיתַן לְמוֹכְרָה בְּאוֹפֵן מוֹחֲלָט:

יחזקאל מז, 22-23

וְהָיָה תְּפִלּוֹ אוֹתָהּ בְּנִחְלָה לָכֶם וּלְהַגְרִים הַגְּרִים בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר הוֹלְדוּ בָנִים בְּתוֹכְכֶם וְהָיוּ לָכֶם כְּאֶזְרַח בְּבִנְיָ יִשְׂרָאֵל אִתְּכֶם יִפְּלוּ בְּנִחְלָה בְּתוֹךְ שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל. וְהָיָה בְּשֵׁבֶט אֲשֶׁר גָּר הָגֵר אִתּוֹ שָׁם תִּתְּנוּ נַחֲלָתוֹ נָאֻם אֲדֹנָי יְהוִה.